

MAGYAR NÉPLAP

FUGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADAR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

A mi testvéreink.

Budapest, július 16.

Kik lennének a mi testvéreink, hogyha nem Magyarország nem magyar ajku népei, akikkel ezredéves, vagy legalább is több évszázados mult köt együvé?

Jóban és rosszban együvé tartoznánk, mert hiszen aki közülök nem vak, aki nem zárja el keblét az igazságtól, az tisztában lehet vele, hogy ami jó sors éri a magyar nemzetet, abban része van az ország mindenféle nemzetiségének, ha ellenben balsors nehezedik a vezérlő magyar nemzetre, annak sulyát megérezzi román, szerb, tót, szász egyaránt.

Ma mégis azt tapasztaljuk, hogy a hazai nemzetiségek — legalább azok az elemek, akik fajuk nevében szólanak és irnak a nyilvánosság előtt — mint oly sokszor, úgy ma is megfélekedtek a közös haza iránt tartozó kötelességükről, őket testvéri szeretet helyett adáz gyűlölet tölti el a magyarok iránt s hogy annál többet ártsanak a magyar nemzetnek, mely őket keblére fogadta, szabadsággal, jogokkal, jóléttel s a szellemi haladás föltételeivel lássa el, a külföld elé sietnek s onnan szórnak a magyar nemzetre undok rágalmakat és hazugságokat.

Érdemes kissé szemlét tartanunk a hazai nemzetiségek legujabb politikája felett. Jó tudnunk, hányadán vagyunk velök, hiszen azt reménylik, hogy a választási reform megerősödve hozza képviselőiket a nemzet tanácsába s akkor nagyobb súlylyal folytathatják mostani éppen nem hazafias üzelveiket.

A tót testvérek — az eddig oly

csöndes, nyugodt és hazafias tekintetben alig kifogásolható nemzetiség — ma már ugyszólván *vezet* a magyarok megrágalmazásában és gyűlöletében. Björnson támadásai s a pánszláv besugásokból merített nagyhangu és emellett üres puffogatások — jóformán elvesztették hatásukat, mert a művelt Európa rájött ezuttal is annak igazságára, hogy „a ki sokat markol, keveset fog.” Veszedelmesebb, amit a tótok, a *csehekkel* szö-

Madarász József

a magyar törvényhozás nesztora,
sárkereszturi ország. képviselő.

vetkezve forralnak ellenünk s amit az *Amerikába* vándorolt tót nép ellen követnek el. A *cseheknek* az a bajuk, hogy kicsiny országuk nem tudja elegendő kenyérrel ellátni lakosságát, hát a felvidék tótságra szeretné rábocsátani fölösleges népességét. Itt akar gyárat alapítani, itt vásárol már is földeket s annyi már a cseh és morva munkás a Felföldön, hogy miattok is szaporodik az amerikai kivándorlók száma. Ime, a

nemzetiségi vezér urak kétszínü politikája: egyrészt lármásan hirdetik, hogy a magyarok a tótokat meg akarják fosztani nyelvüktől, vagyonuktól, másrészt pedig a szó szoros értelmében átjászták őket egy idegen állam népének, a cseheknek kezére. A cseh lapok versenyt lázítják a tótságot a magyarság ellen, a minek eredményei aztán oly kinos esetek, minő volt a *csernovai* véres zendülés. Amerikában is van már vagy *husz-harmincz* pánszláv tót lap s ezekben egyenesen a magyarok kiirtására lázítják a tótokat. E mellett a vezérek ott is fosztogatják, károsítják a hiszékeny tótokat s bünös üzelveikben annyira mentek, hogy a vezéreknek a tót pénzintézetekben folytatott gazdálkodására már figyelmessé vált az Egyesült Államok kormányja s ellenök vizsgálatot rendelt el. A tót apostol uraknak nem igen van szavuk kivándorolt véreik kifosztása ellen, mert hiszen tudvalevő, hogy Amerikából szép számmal érkeznek, kivált választások idején, a segítőpénzek és az amerikai vezérek *öszöndíjjakkal* kötik le maguknak már a tanuló ifjuságot is. Valamikor a *guruló rubel*, most az *uszó dollár* a kedves pénze a pánszlávizmusk.

A románok gyűlöletének forrása ismeretes. Romániával kaczerkodnak, a *Nagy Romániának* szappanbuborékszerű álma háborítja meg gondolkozásukat. Vezérek azt az álmodást nagyon is praktikusán használják fel s mig egyrészt erősen szítják a magyar-gyűlöletet, másrészt pénzintézeteket alapítanak s veszedelmesen vásárolják a magyar földbirtokot. E mellett szépen felgazdagodnak maguk is s így tehát a románok közt

sem utolsó kereset a nemzetiségi izgatás. Ujabbán némi *belátás* mutatkozik a románok körében; *mérsékelt román párt* alakítására indítottak mozgalmat s valóban tőlük függ, hogy hazafias érzülettel és cselekedetekkel szerezzék vissza a magyar nemzet bizalmát.

A *szászok* kétszínű politikája, melynek mérlege mindig Bécs és Németország felé billen, ismeretes, de annál örvendetesebb a *szerbek* legujabb magatartása. Egyrészt magáévá tette a *függetlenségi párt* politikáját s éppen a szerbek közt kecséget legtöbb reménnyel egy mérsékelt párt alakításának lehetősége.

A *horvát testvérek* a mi fizetett ellenségeink. A nagyvási hóhortban szenvedő országoeska úgy képzei Magyarországhoz való viszonyát, mint amely viszonyban állanak egymáshoz Magyarország és Ausztria. Tehát azt képzei, hogy egyenrangú szövetséges államként áll Magyarországgal szemben s ezzel a felfogással tudták a lelketlen politikusok elhódítani a szerencsétlen ország lakosságát, amely ma épp azzal az ádáz gyűlölettel tekint Magyarországra, mint tekintett 1848-ban. Ki fog ábrándulni nagyzásából, mert Magyarország sem győzheti már soká türelemmel, hogy ez az inczifinczi népecske horvátta tegye a magyar országgyűlés tárgyalási nyelvét s hogy a magyar állam tekintélyének legfőbb letéteményesét, a bánt — a mint éppen most látjuk körutjának alkalmából — a leggyalázatosabban bántalmazza.

Ime, így állunk *testvéreinkkel*, a nemzetiségekkel, éppen most, amidőn a választási jog kitégítésével kívánunk nekik nagyobb befolyást biztosítani az ország dolgainak intézésében.

Csak az az egy reményünk van, hogy a nemzetiségi népek közt is vannak értelmesebb, méltányosabb elemek, akik nem értenek egyet a lármás és tulzó nemzetiségi politikusokkal. E mellett a hatalmon levő koalíciós párt és kormány működéséből is azt látjuk, hogy politikája kitünő ellenszere a nemzetiségi izgatásnak. A bukott szabadelvű párt közel negyven éves uralma alatt vajmi keveset tett a tulajdonképeni

értelemben vett nép érdekében, míg a mai kormány egyik legfőbb igyekezete a köznép, az ugynevezett „*kis ember*” helyzetének a javítása. Ha pedig a tót, a román, a szerb és a többiek, egy-két év leforgása alatt érezni kezdik a kormány szociális politikájának áldásos hatását, ugyanakkor leesik szemükről a nemzetiségi hályog s a maguk rut valóságában látják meg a panszláv, a dákö román, a nagy német s ég tudja még, hogy mifajta izgatások hazug és áldatlan voltát.

Valóban nincs jobb megoldása a nemzetiségi politikának, mint az, hogy Magyarország lakosságát — vallás és faji különbség nélkül — megelégedetté tegyük. Ha ezt elérjük, vagy csak észrevettük, hogy ezen cél felé haladunk, akkor bátran tekintünk a jövő elé, mert a nem csupán politikai szempontból véve, hanem a szívek érzése szerint is *egyesleges* Magyarországgal szemben megtörök minden rossz szándéku indulat hatalma.

Gáspár Imre.

Aratás után.

»Forgandó a világ és megváltozik annak képe!«

Pár nap alatt a napsütötte magyar rónán alaposan megváltozott a föld képe. A hullámozó, sárgára érett vetések fölött megpendült a kasza. A fűrjmadár riadtan rebben föl fészkeről és busan nézi, hogyan dől rendre a kalász a kaszások izmos karjának kemény csapásai alatt.

Megérkezett az ígélet napja, a föld beváltja a hozzá fűzött reményeket. — Ha ugyan beváltja!?

A magyar alföld ilyenkor hangos. Most van itt az események évadja. Egyébkor szótalán és egyhangu a sík föld; madárszónál egyéb hang ritkán szakítja meg a csöndet. De ilyenkor annál hangosabb a táj. Tréfaszó, nóta, asszonyi tereferé, páros suttogás váltakoznak. Azonban bárha csak ritkán, de mégis, szilaj fenyegetés, káromkodás, szitok is vegyül a hangba. Csendörpuska és katonai sortűz is beleropog. A sorjába omló kalászokra piros embervér hull. A frissen kaszált buza éltet lehelő illa-

tába vérszag vegyül. Kaszák fényes vasa helyett szuronyokon verődik vissza a napsugár. A délibábos puszta költőiességébe iszonyu tragédia tollakodik.

Mert manapság megváltozott az aratás hangulata is . . . mint minden a nagy világon.

Nehéz az élet. A kisbirtokost a megélhetés kínos kérdése mind lejjebb nyomja. A föld nem győzi kiteremni az ekszisztencia feltételeit. A napról-napra emelkedő munkabérek lehetlenné teszik a kisgazdának, hogy földjét kellő művelés alá fogja. Ha kevéske elemi kár, egy gyöngye esztendő éri utol, akkor már el is bukkott. Hiszen jó évben is alig rántja ki adósságaiból az aratása.

De azért ragaszkodunk a földhöz. Imádjuk azt. Minden vágyunk egy új hold föld felé vonzódik. Az ipárnak, kereskedelemnek szélesebb alapon való kultiválása nem volt eddig arra képes, hogy mélyebb gyökeret verjen a nép gondolkodásában.

Hát, nagy átalakulásra kevés is egy pár év. Több kell ahhoz. Évtizedek tapasztalata, csomószám keserű csalódás, milliók könnye, százezrek koldusbotja jelzi az utat, mit meg kell tennie a nemzetnek, míg agrár népből ipari ország lesz.

Eleddig éppen az Alföldön csak a földszerzés mohó vágya talál helyet a nép szívében. Akármilyen jövedelmezőbb vállalkozással kecségtesse valaki: a nép csak földvásárlásba fekteti pénzét. Vesz drágán, vesz még kölcsönpenzen is. És örömmel vet be minden új szerzeményt.

Mikor aztán itt az aratás ideje, akkor alig lélegzik az izgalom miatt. Eddig is megrabolta álmunkat az idő szeszélyeitől való félelem. És mikor az első kaszasuhintás megtörtént, akkor percenkint átlag kétszer fordul meg minden gazda agyában a gondolat, melyet pedig elhesseget: nem lesz-e aratósztrájk? Amely, ha kitör, lángba borítja a kalásztermő rónát és az aratók tizezeit. Leteszik a fegyvert és nem dolgoznak tovább se pénzért, se jó szóért. Se a tizholdasnak, se az ezerholdasnak. Pedig a szerződést talán a tizedik határban sértették meg; pe-

dig az én munkásaim olyan bánásmódban részesülnek, hogy édesanyjuk dehogy tudná őket jobban dédelgetni.

De ha el is kerüli az aratósztrájkot, képtelen a magas napszám mellett számadását találni. Ezért lát a kisközgazda ellenséget a munkásban, holott az is csak olyan sorsüldözöttje, mint ő maga.

Hja, huszonöt év alatt nagyot változtak a megélhetés feltételei. Ma mindennek kétszeres ára van. A föld pedig csak annyit terem, mint annakelőtte. A kétszeresét nem tudjuk belőle kieroőszakolni. Kivált kenyérmagtermelésből soha. Aki tehát a rengő kalászkra építi jövőjét, azt csalódás fogja elkeríteni.

Hiába csóválja fejét a kisközgazda, ezután ez már így lesz. Ha át nem térünk valami intenzivebb (ipari) termelésre, legalább is részben, ha megmaradunk a sima kenyérmagtermelés mellett csökönnyösen, akkor pár évtized múlva az egész magyar kisbirtokos-osztály tönkre fog menni. Az aratás évről évre szomorubb lesz. A pusztának nem lesz még annyi nótája se, mennyi ma van; és a mi lesz, az is csak bánatos kesergő lesz. Ez nem tetszik nekünk se, de mert meggátolni nincs módunk, hozzá kell igazodnunk. Ezernyi oka van, de ki tudná megmondani az igazit: miért kevés ma az életre annyi, mennyiből elébb még uralkodásra is tellett?

A magyar lélekbe oltódott csodálatos föld-szeretet lassankint át fog idomulni gyakorlati czélok becsülésére. Szépszerivel és magától. Nem tanítóskodhatik itt se állam, se minisztérium, se társadalom. Még az igazi és oknyomozó tudomány se! Életbölcseletet a tapasztalat nyújt és nem egy embernek nyújtja, hanem a családoknak. Dédapáink tudásából élünk ma, a mi tudásunkból dédunokák fognak igazán hasznot látni. Néhányan ugyan látnak előre, ezek prófétáknak is, de sajna, a prófétákat sohasem értette meg a szülőföldjük... De immár nem is vagyunk annyira a kezdet kezdetén, hogy prófécziának illenek be, amit hirdetünk. Fájó szívvel, de már válik

egyik-másik magyar a földtől. Próbál mást. Fiait az eke szarva mellől elterelendő műhelybe adja, gyárba küldi, hol ugyan nem sütkérezhetünk többé napsugárban, nem fűrdhetünk széna illatában, nem gyönyörködhetünk délibábnak, de biztosabb előmenetel int ott nekünk és fehérebb kenyeret ígér a munka.

Uttörők már akadnak. Persze, minthogy a puszták kedv és akarat még nem teszi, soknak nem hozott jót a sorsfordulás. Értelem, tapintat, óvatosság, kitarás hijjával bekövetkezik bukásuk csakhamar és jó szerencse, ha mentettek maguknak legalább annyit, hogy újra az eke szarvához nyulhatnak a — magukén.

De majd pótolja az idő, az élet, a világ forgása azt is, a mi ma hiányzik. Eljő az az idő is, mely már mintha eljött volna a francia földművesre: Mikor megtakarított pénzét gyümölcsöztetni akarja, nem licitálja ki szomszédját a földből, hanem szóltanul és nesztelenül beviszi azt a takarékpénztárba, beéri annak kamatjával és dolgos, fárasztó munkáját tovább is csak az apai örökségen folytatja. Ott nincs földvásár. Nincs vevő, de eladó sincs.

Az apostolok szétozlása.

Julius 15.

Krisztus után a 42-ik évben az apostolok elszéledtek, Kolkist, Mezopotamiát, Libiát, Ethiopiát, Örményországot, Indiát, Frigiát, Efezust, Macedoniát, Görögországot, Rómát, Jeruzsálemet, Palesztinát foglalták el Krisztus országának.

Jelszavuk, hitüknek foglalataja, — a Hiszekegy. Jelvényük a megváltásnak jele, — a kereszt. Bebocsátó utlevelük Mesterüknek hü rajza, — az evangelium. Kardjuk — a szó, az ige. Erősségük — a Szentlélek aczélozó tüze.

Századok után is ugyanaz a jelszó, jelvény, utlevél, kard, erő. Csak a tér alakult s bővült át. Kő, fa, cserépbálványok helyébe ujak emelkedtek, sok tévely nyomába, mint a hangyaboly, úgy hemzsegnék a téves tanok.

Ott első sorban a szocziálizmus. Mindenfelé, a legkisebb községben

is él. „Urhatnáság“ tépi le a magyar viseletet s rontja le régi, jó szokásait, erkölceit, hirnevét. „Félműveltség“ tolakodik természetes, őszinte gondolkodásába. Városon megfordult iparosok, lányok vajmi kevés bölcsességgel töltik el a falusiakat. De azért művelődünk. Hisz a napokban egy 9 éves kecskepásztor így köszönt: jó napot. Elmaradt még az „adjon Isten“ is. A kivándorlás is tért hódít. Széltében-hosszában rebesgetik — ez is Amerikába utazott. Ennyi meg annyi a kereset. De azért kipirult arczzal s jó torokkal éneklik, szavalják minden ünnepélyen a legeldugottabb falun is: „a nagyvilágon e kívül, nincsen számodra hely, áldjon vagy verjen sors keze, itt élnek, halnak kell.“

Bizonyos vallási közömbösség mindinkább terjed. Adósság lepi be a szegény népet. Örökös perek szivják testét-lelkét, emészti fel vagyonát s gazdagitják az izraelitákat.

Ott az alkohol. Régi, de ujabban alulról, felülről, serdülőktől felnőttektől gyakran körülánczolt bálvány.

Ott az átkos mételty, — a káromkodás. Magyaroknak örökölt, táplált, hovatovább terjedő betegsége. Gonosz léleknek bálványja az emberi nyelveken.

Ezek s mások mintha új színteret nyitnának. Mint szokták mondani, régi dolgok, új keretben. Krisztus szép országában mindig ledöntögetésre várnak.

Az apostolok vérüknek árán meghódították a világot, virágzó hitéletet teremtettek. Nem rémitette meg tűz, keresztthalál, megkövezés, börtön, üldöztetés, éhség, kigunyolás. Haladtak előre törtető lelkek férfiak bátorságával. Erős bizalommal, sikernek reményével, győzelemnek biztos koronájával.

Krisztus pedig ugyanaz volt akkor, a mikor a kereszténység előtt a pogányság meggörnyedt, — mint ma. Ugyanaz mondotta, ki ma is mondja: „elégseges neked az én kegyelmem.“ (2. Cor. 12. 9.) Ugyanaz a kereszt. Nem változott a Hiszekegy. Sértetlen az evangelium. A Szentlélek is

ép oly gazdagon árasztja felvilágosító sugarait. Most is gyulaszt, hódít a beszéd, a példa hatalma. Az emberek ugyan még falun is modernnek kezdenek lenni, de az emberiség fejlődésével nem lohadtak szenvedélyei, csak száz meg száz alakban kicziczomázódtak.

Mégis, miért van, hogy ugyanazon hathatós eszközök mellett Krisztus országát terjeszteni, fentartani oly nehéz? Ugy látszik könnyebb megszerezni, mint megőrizni. Miért állnak tenni vágyó lelkek kétségkedve a küzdőtér előtt? Miért van, hogy munkában megöszült Krisztus katonák mondják: az ifju munkások lelkéből annyira kiszinezett jövőnek sok ideális képe, mint a buborék szét illan? Miért van, hogy még talán meg se kóstolták az apostolkodást, már duzzadó lelküknek édes gondolatai közé savanyúság keveredik? Hisz tapasztalt emberek hangoztatják: „csalódásra legyenek elkészülve.”

Az apostolok ideális lelkek voltak. Világutjokra nem pesszimizmussal indultak. Egy Nagy Sándort, Xerxest, Attilát százezrek mellett is balsiker kísérhette. Az apostolok biztosak voltak győzelmükben. Nekik elég volt Krisztus.

Ugy gondolom Krisztus utjában ideális lelkek haladnak. Eredménytelenség kísért, de a lélek virágainak, kedves eszméinek valahol, ha nem máshol, legalább a lélekben ki kell pattaniok. Külső eredménytelenség, csalódás jöhet, de belsőleg ideális törekvések is megtermik gyümölcsüket. Mig szépek a jövőnek képei, a lelkek megmentésének tervei, mig buzog az apostoloknak ideális szelleme, Krisztus igazi országának győzelme, addig lehetetlen fellegrárok, tehetetlen, hiábavaló törekvések lerombolnak, de igazi, komoly szándék kitaró munkával, nem.

Annyi biztos, hogy a lelkek előrenyomulása Krisztussal történik. Krisztus prédikál, tanít, áldozatokat mutat be, Krisztus a bűnöktől köt, old, életünkben, halálunkban kísért. Ő lép be a nyomor tanyájára, hogy vigasztaljon. Ő a szenvedők között a legelső, hogy enyhítsen. Társadalmi be-

tegségek orvosa, a nép szociális hajlamainak, szenvedélyeinek, tulkapásainak, rossz szokásainak tisztítója. Jézus a társulásnak, élő szervezetnek, bárminő gazdasági, anyagi, lelki egyesületnek irányítója, vezetője, feje. Szóval Krisztus él, mozog, cselekszik.

Krisztus járt az apostolok utjában, Krisztus jár most is. Azok a gyenge, törekeny emberek csak eszközök. Élő eszközök, kikben a tanító, prédikáló, miséző, a bűnöktől feloldozó Krisztusnak kedves ideái rögzítve vannak. Élő szervezetek, kiknek papi rendjére, minden intézményére a társadalmi tömörülésnek, egyesülésnek, a lelkek nemes szent célok melletti csoportosításának bélyegét maga Krisztus nyomta rá.

Azért csüggedni, reményt veszteni nem szabad. Krisztus örökös világ-hódító köruton halad. Állandóan munkásokat keres: „kövess engem” s folyton hangoztatja: „E világon szorongástok leszen: de bizzatok, én meggyőztem a világot,” (Ján. 16, 13.) „Tökéletesen bizva a kegyelemben (1. Pét. 1, 13.) a kedves gondolatok, képek, törekvések megvalósulnak. Ha Krisztustól vannak, nem törnek össze. Olyanok ezek, mint a kis gyermekek. Napoleon egy alkalommal a Louvre erkélyére állott karján a gyermekével s oda kiáltott a világnak: „a jövő, a jövő, a jövő a miénk.”

Ilyenek lehetnek ugy az öreg, mint a fiatal papi lelkeknek gondolatai, vágyai, érzelmei a „divisio Apostolorum”-kor. Lelkükre, szívükre veszik, hol itt, hol ott várják, hogy egy a hajlott koruak megcsontosodott, szilárd törekvései, mint az ifju munkásoknak vezetésre, nyesegetésre, figyelmeztetésre szoruló, szépen kiszinezett jövője kirüggyezék, megérjék, növekedjék Krisztus országának dicsőségére az ország, a honfiktársak, a testvérek javára!

POLITIKAI VILÁG.

Madarász József.

Megemlékeztünk mult héten ama ritka jubileumról, hogy Madarász József immár hatvan esztendeje tagja a magyar törvényhozásnak és min-

dig a sárkereszturi kerületet képviseli. A parlament öszre nagyobb szabásu ünnepséget készül rendezni a tisztaság aggastyán méltatására, több város és község díszpolgárul fogja őt megválasztani. Minden esetre szemet szuró viszás dolog, hogy ilyen ritka jubileum idején a királytól még csak elismerő szót sem tud kormányunk kieszközölni, holott máskor pazarul omlik a dísz és rendjel holmi huszonöt éves kormányhivatalnok számára is.

A szeszadó törvénye.

Hiába volt a nagy sietség. Az osztrák kormány nem volt képes a párhuzamos javaslatból törvényt kapni a birodalmi gyűlésben. Sőt egyéb zavarok miatt immár válságos lett magának Beck minisztereineknek a helyzete is. Így azután megesett, hogy most magyar részen nagyobb a szesz adója és nálunk apadt a kis gazda szesztermelési része. Osztrák részen talán még télig se lesz törvény a javaslatból.

A kiegyezés bírósága.

A Magyarország és Ausztria közt létre jött kereskedelmi és vám egyezmény 24-ik fejezete tudvalevőleg olyan döntő bíróság létesítéséről intézkedik, mely mindazon esetekben, mikor a két kormány a kiegyezés valamelyik pontjának alkalmazásában vagy értelmezésében nem tud egymás közt megegyezni, döntő erejű és megtámadhatatlan (föllebbezhetetlen) ítéletet hozzon.

☞ Mult héten nevezték ki mindkét részről az első ilyen döntő bíróságot. Magyar tagjai lettek: Batthyány Tivadar gróf, a függetlenségi párt alelnöke, Hadik-Barkóczy Endre gróf az alkotmánypárt részéről, Majláth József gróf a mezőgazdasági érdekek képviselője és Hatvány-Deutsch József gyáros a nagyiparosok képviselőjében.

Osztrák tagok a bíróságban: Böhm-Bawerk volt pénzügyi miniszter, Stibral osztályfőnök, Csorniczky Sándor lovag a lemergi főtörvényszék elnöke és Wohanka József, a prágai kereskedelmi kamara elnöke.

A döntő bírák eljárását és működését már a kiegyezési törvény szabályozza. Elnököt maguk közül választhatnak, egyszer magyar, egyszer pedig osztrák embert.

Nekünk csak az ötlik háborgatólag föl, hogy miért kell a négy magyar bíró közt okvetlenül egy zsidónak is lenni? Hát nincs hazánkban más érdemes és tudós ember, csak mágánás meg zsidó? Lám, az osztrákok találtak keresztény gyárost. És nálunk se minden negyedik ember zsidó!

A nyári szünet.

A kereskedelmi miniszteriumban mostantól két hónapig sem a miniszter, sem az államtitkár nem adnak kihallgatást. Úgyes-bajos dolgát kiki terjeszse elő addig csak írásban.

Az önálló bankért.

Szathmár vármegye törvényhatósága feliratot intézett a kormányhoz, hogy a magyar jegybank felállítását még áldozatok árán is létesítsék. A felirathoz más törvényhatóságok is csatlakoztak.

Amerika és Fiume.

Tekintettel a magyar kikötő folyton emelkedő kereskedelmi forgalmára és a kivándorlás szempontjából is fontos szerepére, az észak-amerikai Egyesült Államok kormánya Fiume várost konzuli székhelyül tette meg. Az első konzul, a kit kineveztek oda, Slokumot Richárd.

Aszékelyudvarhelyi mandátum.

Kovácsy Albertet, Székelyudvarhely képviselőjét legközelebb Marosvásárhelyre nevezik ki közjegyzőnek. Utódjául Solymosy Endre tanárt emlegetik, ki régi tevékeny tagja az ottani függetlenségi pártnak. Más képviselők is pályáznak közjegyzői állásra. Így ujabban ismét említik ezek közt Olay Lajost, a szigetvári követet, kit a kerülete óhajt közjegyzőnek.

Két új főrend.

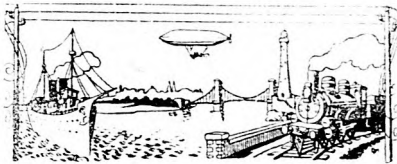
A függetlenségi párt képviselői közül mult héten kettőt a főrendiházi tagságra nevezett ki királyunk, Chernel Gyulát és Meczner Bélát.

Chernel Gyula a nagyatádi kerületből kapta mandátumát, már negyedik ízben. Ösnemes családja még IV. Béla királytól kapta a mai birtokát, azóta mindig a földmivelés és állattenyésztés javítása körül buzgalkodtak. Chernel Gyula is tevékeny részt vett a somogy megyei gazdasági életben, mindig és akárhány helyen áldozatkészséggel iparkodott a közjólétet fokozni. Hatvanöt éves. Hogy mandátumát kire szállítja át a kerület bizalma, arról megbizható értesülés még nem érkezett. Leginkább Tallján Endre főszolgabíróat említik.

Meczner Béla most első ízben képviselő, de Zemplénmegye politikai és társadalmi életében régtől tevékeny részt vesz. Az iskolai és gazdasági kérdések iránt mindig érdeklődött. Most ötvennyolc éves; a boszniai hadjáratban mint főhadnagy verekedett. — Megüresedett kerületében, a királyhelmezciben most a választók Sennyey Miklós bárót léptetik fel függetlenségi programmal.

ORSZÁGGYULÉS.

Mult hét szombatján permanens ülést tartott egyszerre a képviselőház és a főrendek háza. A végrehajtási novella tárgyalása tette ezt szükségessé. A főrendház rövid tárgyalása nem változtatott mást a javaslaton, mint a mit a kormány követelt tőle, t. i. elvégezte azt a hóhémunkát, hogy igenis lefoglalható legyen a nyugdíjasoknak is járandóságuk. Hja, könnyű a nagy uraknak. Őket el-tartja a fejedelmi kegy, a nagy birtok és a jól fizetett állami állás, melyet bizton megkapnak, ha netán atyai jussukat már elherdálták. Mit tudják ők, hogy mit jelent a vén, kiszolgált állami vagy városi tisztviselőnek az élet komoly kérdése: alamizsna-garasokból megélni valahogyan? Pedig a legtöbb nyugdíjasnak éppen akkor vannak olyan felnövekedett gyermekei, kiknek utolsó iskolai évök vagy ha lányuk, hát a kiházatisásuk hatalmasan megnyomja a munkában már meggörnyedt vállat. Ha a Főrendház ilyen tanujelét adja szolgálalkütségének a kormánynyal szemben, akkor jogos a magyar nemzet lappangó kérdése: Hát nem független a felső ház a kormánytól? akkor minek van? hisz parancsoló intést megfogadni elég készséges a képviselők testülete?

TÁRCZA.

Az aranybetűs könyv.

Holthallványan feküdt betegágyán, alig lehelve már. Fájdalmas görcs marcangolta testét, kinjában hörögött. Hideg verejték csorgott homlokáról. Nincs körülte senki. Szolgalegény, se lány. Még fiucska se, ki legalább ital vízzel enyhítené. Mikor a lovag ezt meggondolta, köny szökött szemébe és ököre szorult a keze kétségbe esésében.

A hajnali szürkület behatolt a kis kerek ablakon. És Florus Edgár jól tudta, hogy nem fogja többé látni a napot. Keserű fájdalom dulta a szívét és mindenkép vissza akarta tartani lelkét. Mintha sötét alakot látna állani fekhelye tövében, karmokkal és szarvakkal.

És olvasott az egy vaskos könyvből. És hallatszott a hangja is:

»Hivsége fiam voltál, Florus Edgár! Rablás, gyilkosság, gyűlölet, ravaszság voltak tulajdonaid, kedvesek a pokolnak. Most végre bejuthatsz teljesen birodalmamba.«

Bánatos sóhajban ellent mondott a lovag: »Mi jót mivelte rajtam te, pokoli fejedelem? Sok aggság, szükös tengődés, üldöztetés és elhagyatottság volt a bér, melylyel fiztetél. Pazar örömeid másnak tán, de nekem nem izleltetted.«

»Ne vitassuk ezt«, mondá az ördög, »vedd a könyvet itt és olvasd magad, minő volt életed. Vagy inkább hallgatszod?« és kezdte olvasni a sok gonoszát, mit Florus elköve-tett világeletében, mig teli hintette minden lépte nyomát átokkal.

A halódó lovag elvesztette eszméletét, de viszont mintha újra látná régi ifjuságát. Szőke hölgy, a felesége, ül lábánál és kis lánya lovagol térdén . . . a kis Marijka. Ő mindennap a kis lánnyal játszott, magasra emelte és napsugárban fűrésztötte, ugy tánczolt vele az udvaron. És Marijka szerette atyját és alig akart nélküle lenni.

Azonban egy nap halálra váltott a kis lány. És Florus meggyötörte szívét a fekete bánattal és maga is halálba rohant volna, ha nem nézi ifju nejét. De az Isten megegyszer töltött neki a bu borából és elvette tőle a nőt is. Florus felkiáltott, hogy nincs Isten . . . és elesküdt lelkét az ördögnek.

Rémlátásában is hallotta, hogy olvas a gonosz lélek a könyvben, csak olvas szünettelenül . . . nincs vége a gonosz tetteknek . . . soha se lesz vége! Forgatta a lapokat — ah! mintha kést forgatna Edgár szívében. De, ime, mintha nagyon messziről gyöngé, ezüstös, csengő hang hatolna füléig . . . a Marijka tán? . . . és igazán az! tisztán érthető a szava: »Szeretted engem, mint senki a nagy világon. Mily jó volt hozzám! Napban fűrésztött a drága, az édes apám. És mikor holtra váltam, értem ömlött ki a szive vére.«

Elnémult e szókra a gonoszság

szelleme. Florus látta, hogy a karmos-szarvas alak mellett egy tiszta lélek alakja merült fel... a Marijka... Marijkája. Ennek kezében is könyv van, bár parányi. Nem is áll több benne, mint négy-öt sor, de ezek arany betűkkel vannak oda írva. Marijka olvassa azokat fennhangon: »Megtanított engem imádkozni, hozzád, hatalmas jó Isten! összetette kezecskéimet mellemen és letérdeltetett; keresztet vetni tanított és Jézus nevét dalban dicsérni... így lettem méltó országodra, édes nagy Megváltó!«

Ekkor a gonosz lélek becsapta a nagy könyvet és eltűnt a semmiben. Florus Edgár felült fektéből egyenesre és mélyen Marijka szemébe süllyesztette a pillantását. Az pedig ráhajolt atyjára és megcsókolta a kihült, merevedett ajkakat...

Az aventini vak nő. (3)

III.

Rebekka helyesen gondolkodott, a midőn úgy találta, hogy a súlyos megpróbáltatásnak kitett hölgynek egyedül csak gyermekei nyújthatnak vigaszt. Ez okból ugyanazt a kocsit, a melyet Plantilla egy nappal előbb használt, kiküldte Antiumba a gyermekekért. Abban reménykedett, hogy urnője hirtelen megvakulása bizonyára csak muló betegség. Bár csak előteremthetne hamarosan egy orvost, a ki a szükséges gyógyító szereket elrendelné! De hát lehet-e ezt remélni az általános fölfordulásban? A hü cseléd nem tehetett egyebet, mint a maga esze után hideg borogatással enyhítette a beteg szemek izzó forróságát. Eközben szünetlenül biztatta a főrangú nőt, hogy reggelre, de legalább is néhány nap múlva okvetlenül visszanyeri szemevilágát.

Dél felé megjöttek a gyermekek Stephanus társaságában. Plantilla csakugyan megvigasztalódott, hogy őket karjaiba zárhatja és hangjukat hallhatja. De épp oly fájdalmasan esett neki, hogy egyuttal nem gyönyörködhet látásukban. Mindegy! A nagy veszteségektől eltekintve, mégis sikerült megmentenie legbecesebb

kincseit. Hány római anya volt akkoriban, a ki sokért nem adta volna, ha gyermekeit a rémes tűzhaláltól megkímélheti.

Valahányszor Rebekka a villa tornácáról a város felé tekintett, Aventin irányából csak a templomok és paloták füstös oromjait látta égnek meredezni. A lángok még egyre nyaldosták a félig épségben maradt épületeket s a füstoszlopok erre is, arra is sűrűn kavargtak fölfelé. A város tulsó részeiben még javában dühöngött a tűzvész s egyik negyed a másik után vált hamuvá. A családok ezrei hajléktalanul maradtak; mérhetlen gazdagságok és kincsek estek áldozatul. Igen sok gyermek és beteg felnőtt veszett oda a lángok között és a legtöbb jel arra

Nero

mutatott, hogy a tűz csupán akkor fog végkép megszűnni, ha már az egész város egyetlen romhalmazzá változik.

Igazat szól-e Pál apostol, a midőn Plantillát figyelmeztette, hogy Nero parancsára fogtak tüzet az aventini paloták? Vajjon ez a rettenetes tűzkatasztrófa, melynek nyomában végtelen nyomor és szenvedés támadt, véletlenül keletkezett-e, vagy pedig egy örült zsarnok intézkedése volt? Pál mindenesetre tudta a valót; megtudhatta azt ama keresztényektől, a kik mint rabszolgák vagy mint szabad egyének az udvarnál szolgáltak. A szük és girbe-görbe utcájú várost páratlan világvárossá változtatni, melynek nincs a földön mása s mely *Urbs Neroniana* elnevezéssel

örök időkre hirdetné Nero emlékezetét: ez volt az a borzasztóan nagy-szerű goodolat, mely a császárt a világtörténet legnagyobb gyújtójává tette meg.

Nero gyakran mondogatta:

— Más uralkodók azzal elégitik ki dicsőség- és becsvágyukat, hogy ezeket áldoznak fel a csatatéren alattvalóik közül; — én abban keresem a dicsőséget, hogy a római birodalomnak méltó fővárost adjak. Ha mindjárt egész vidékek pusztulnak ki és városok, meg falvak hamvadnak el, mi ez ahhoz képest, hogy Rómát Phönixként dicsőségteljesen életre keltem?!

Ez a gondolat hónapokig foglalkoztatta Nerot. Lelkének jobbik fele szeme elé tárta a sok nyomort, a legtiszteltebb szentségek pusztulását, a legszebb műrekek elvesztését, de végre is győzedelmeskedett rajta az örületes nagyzás. Herostrates azzal tette nevét halhatatlanná, hogy ephesusi Diana templomát felgyújtotta, ő pedig megteremti Neroniana várost és ezáltal minden időkre ragyogó fényt biztosít nevének.

Igy történt, hogy a mikor Nero Antiumba átment, ki volt már adva a titkos parancs, hogy július 19-ikén, vagyis a legveszedelmesebb nyári szárazság idején, különböző helyeken egyszerre lángba kell borítani a várost. A tűzoltóság utasítást kapott, hogy csak látszatra segédkezzék. Egyes személyek tisztára csak azért lettek kiküldve szer-te-széjjel a városba, hogy szükség esetén erőszakkal akadályozzák meg az oltást.

Pál apostol mindeme rendelkezésekről két nappal előbb tudomást szerzett. Tüstént sietett hibeit figyelmeztetni, hogy minden képzelhető óvintézkedést eleve megtegyenek vagyonuk és lakásuk megmentésére. Azonképpen, a mennyire ideje engedte megtért családokkal is tudatta a közelgő veszedelmet.

E figyelmeztetések hatásaként a zsidók városrészében volt a legkisebb baj. Pál nem sejtette, mily rettentő következményekkel fog ez járnai a zsidókra és keresztényekre nézve.

*

Nero
tiumból
Mácenas
játékok,
gektől kö
világítva,
ama ve
Homér k
Emelle
hetőt fö
enyhítés
földszint
lakóhely

Anyai

Mikor
Benne
Hozza
Neken
Nálan
Akárm
Tudás
Csak

Isten
Tanít
Az éle
Hogy
S én i
Hadd
A te t
Anyai

Légy b
S csak
Mit an
Hidd
Nem a
Hogy
Csak a
Hiven

Bár vá
Nekd
Miben
Háritu
Mi nek
Azt fő
Mert, a
Mennyi

Jőjj, k
Nyiló r
Akárm
Faggas
Fáraszt
Sőt igr
Hisz, h
- Ki a

Nero másnap reggel, midőn Antiumból Rómába sietett, végignézte Mäcenas kertjeiből a borzalmas tüzijátékot, napszálltakor pedig, füstfellegektől környékezve és lángoktól megvilágítva, hárfa hangjai mellett szavalta ama verseket, a melyeket az agg Homér költött Troja égéséről.

Emellett ezonban minden tőle telhetőt följánlott az általános nyomor enyhítésére. Vatikáni czirkuszának földszinti tágas csarnokait ideiglenes lakóhelyül rendeztette be a hajlék-

talnok számára; Ostiából tömérdek terményt hoztak hajói; az építészek éjjel-nappal tevéket készítettek, megalkották az új utvonalat, tereket, utcákat s a templomok, paloták és egyéb középületek rajzait; a császári birtokokról ezernyi rabszolga küldetett ki segítőerőül az ujjaépítéshez. Ugy volt, hogy a tél közeledtére már készen álljon a varázsütésre átformált új főváros, a Ne-roniana.

Egy este Nero, kimerülve a napi

fáradtságtól, szóba elegyedett Tigellinus nevű fölszabadítottjával és bizalmasával. Többek között kérdé:

— Nos, meg vannak velem a rómaiak elégedve? Az istenekre mondom, ha valaki, úgy én vagyok az, ki a „haza atyja“ nevet megérdemli.

— A nép a felhőkig magasztalna fel téged, oh uram, — viszonzá az udvaronc, — ha, ha . . . nos, ha a tűz előidézőjét és okait nem ismerné. Sajnos, sokakat kellett a titokba be-

Anya a leányához.

*Mikor ébredni kezd
Bened az öntudat,
Hozzám jőjj, gyermekem,
Nekem tárd föl magad,
Nálam kérdezősködj,
Akármí érdekel,
Tudás-szomjad forrást
Csak jó anyádnál lel.*

*Isten rendelte így;
Tanítód én legyek,
Az élet utjára
Hogy elkészítsenek,
S én iparkodom is,
Hadd vállaljak hasznodra
A te tanítódnak
Anyai hü gondja.*

*Légy bizalommal hát
S csak hozzám légy te az,
Mít anyád ajka szól,
Hidd el, az mind igaz;
Nem attól függ, tudást,
Hogy mennyit gyűjték én,
Csak attól, hogy a szám
Híven szól s őszintén!*

*Bár válogathatnám
Neked a tudományt,
Miben boldog valék,
Hárítám csak azt rád,
Mi nékem kint hozott,
Azt földné mély titok,
Mert, ah, én ebből is
Mennyi sokat tudok!*

*Jőjj, kérdezz s felelek,
Nyiló rózsabimbóm,
Akármí érdekel,
Faggass érte mohón,
Fársztasz óh, ne félj,
Sőt így nyujtsz örömet,
Hisz, hozzám más mint te
— Ki álljon közelebb?*

B. K. Stefánia.

avatnunk s ezek közül nem egy igen ügyetlenül járt el.

— De az istenekre! — kiáltott föl a császár, — az én köpönyegemen ne érezze meg az utókor az égés szagát s ha a nép nem akarja elhinni, hogy a tűz magától keletkezett, akkor, akkor...

— Megfejthetlen rejtély marad előttem, — jegyzé meg Tigellinus, — hogy utasításaink ellenére hogyan menekült meg a véstől a zsidók negyede és a Tiber tulsó partja?

— Talán figyelmeztette valaki az ottani lakosságot, hogy óvóintézkedéseket tegyen? — kérdezte Nero.

— Felséged ne felejtse el, hogy ama vidékeket zsidók lakják.

— Ah, zsidók, a kiket minden nép gyűlöli! Értelek!... Rajta, terjeszd el mindenfelé a hírt, hogy ők voltak a gyújtogatók. Azután fogj el közülök néhányat és bírd rá őket változott kinzásokkal vallomásra.

— A zsidók, — folytatta Tigellinus, — mostanában annál inkább gyűlöletessé tették magukat, mivel az általános szerencsétlenségből hasznot huznak. Égbekiáltó áron adnak el egyes ruhadarabokat és csak nagy összegek ellenében nyújtanak szállást a hajléktalanoknak. Hallatlan ulyorsót üznek...

A császár haragosan közbevágott:

— Még a mai nap folyamán fogass el néhány zsidót. A kinpadon majd megnevezik büntársaikat. Én magam személyesen fogok résztvenni a törvényszék ülésén és fogadom neked, a rómaiak teljes elégtételt nyerne azon gaztettért, a mit ezek a nép ellen elkövettek.

Hagyjuk e két embert, a kik közül az egyik romlottabb a másiknál, tovább tanácskozni az alávaló terv fölött és keressük fel Pál apostolt, a kit Plantilla megmenekülése óta szem elől tévesztettünk.

Azon a helyen találjuk meg őt, a mely mai napig Schola Pauli-nak nevezetik. Jelenleg nem más, mint egy Tiber melletti kápolna közelében lévő terem, a melyről beláthatatlan idők óta azt tartják, hogy ott tanított az apostol.

Éppen gyülekezet volt, de nem istentiszteletra, hanem csak tanács-

kozásra. A kiáltó szükség megbeszélésére egybehívta embereit az apostol, hogy a leginkább szorongatott hittestvérek, kik a pogányságról megtértek, valamiféle segílyt nyerhessenek. Az egyház, mely évszázadról évszázadra a felebaráti szeretet bámulatraméltó műveit alkotta éppen e nehéz időben segítőkésznek kellett, hogy nyújtson megpróbált gyermekeinek. Pál szivreható szavai nyomán a zsidóságból megtértek azonnal tekintélyes összegeket adtak át első segílyül, míg a pogány nemesekből lett keresztények nyaralóikat bocsátották rendelkezésre. A pogánység, épp úgy az ókori, mint a mai korbeli, csak az önérdemet ismeri; egyedül a kereszténység az, mely megtanulta isteni megalapítójától az áldozatkésztséget embertársaink javára.

IV.

A gonosztevők, a gyújtogatók, kik a világ fővárosát a lángok martalékává dobták, fölfedeztetek! Igaz, hogy a vádlottak kezdetben minden bűnrészességet makacsul tagadtak, de mikor a császár, a vizsgálat személyes vezetője, kizoztatást rendelt el, végre is töredelmes vallomást tettek a hóhér keze alatt. És csodálatos! különböző körülmények a véletlenség folytán annyira összeváltak, hogy a bűnösség látszata a zsidókra tagadhatatlan volt. Az égő városban annak idején mindenféle söpredék csatagolt szerte s az alkalmat fölhasználva, lopott és rabolt; erre nézve bebizonyosodott, hogy közöttük nem csekély számban voltak a zsidók. Az uzsora, melylyel ismét más zsidók a nyomorból busás hasznot szereztek maguknak, újabb terhelő bizonyíték volt ellenük. A zsidó városrészek Suburrában, a Tiber tulsó felén és Porta Capena környékén sértetlenek maradtak a pusztító elemtől, — ez ismét ellenük bizonyított, mert kiderült, hogy már a tűz kitörése előtt megtettek minden előkészületet a menekülésre, tehát tudták, hogy nagy veszedelem előtt állnak. Messiás-várásukban a zsidók arra számítottak, hogy Jeruzsálem lesz a nagy világbirodalom fővárosa, melyet az idők most elérkezett teljében Dá-

vid törzséből való sarjadék fog megalapítani; tehát bizonyosan ez a vallási fanatizmus indította őket arra, hogy Róma fővárosát, mint Jeruzsálem versenytársát megsemmisítsék.

Mindezen okoknál fogva bizonyítást nyert a föltevés, hogy az egész római néptől gyűlölt és megvetett zsidók égették föl a várost. Ezek után nincs többé értelme annak, hogy Róma tovább is megtűrje falai között ez ázsiai barbárokat. Vajjon van-e oly büntetés, mely elég véres, elég kemény és elég kegyetlen ilyen nagy bűn megtorlására?

(Folytatása következik.)

UJDONSÁGOK.

A hétről.

Püspököt választ most a szerb, Günther lett a király-biztos. Boldog szerbek! Biztosuk van, Mig nálunk semmimem biztos!

A tisztelt Ház szerte széledt Mire a sors összehozza, Léghajóját Zeppelin gróf Már bizton is kormányozza.

Bár ugy lenne! Honatyáink Akkor — bizom a jövőbe' — Felszárnyalnak és nem csupán Beszélnek a levegőbe!

Baj van Macedóniában Ágyú mondhat ott még végszót! Ránczba szednök mi a bandát, Csak előbb szépen megadnák Nékünk a magyar vezényszót!

Német sógort érték károk, Okozták »magyar bankárok.«

Mert rágalmat remekül költ Ellenünk a drága külföld.

S e sok kötnivaló bankár Magyar lenne? Valóban kár!

De a nevék Vaisz, Vájl, Najmann, Mégse magyar van itt bajban.

Ha zsidó tesz hunczutságot, Ránk kenik zsidó ujságok.

Gili Balázs.

Királyunk szeretne menekülni a politikától, de nem lehet. Most ismét a trónörökös van nála, ki külföldi vonatkozású ügyben referál, mit abból is láthatunk, hogy Ischlből egyenesen az angol királyhoz, Marienbádba utazik. A balkáni események miatt vált szükségessé, hogy a fejedelmek tanácskozzanak. — Királyunk közel tíz esztendeje feszült viszonyban van legifjabb öccsével, Lajos főherczeggel. A neheztelő fél nem királyunk. Okát senki sem tudja. Ferencz József már három év előtt egyszer felkereste öccsét, hogy vele béküljön, de nem sok eredménnyel. Most, ugylátszik, helyreáll a testvéri béke, mert Lajos főherczeg Ischlbé indul királyi bátyja látogatására, holott öt év óta ki sem lépett kastélyából, hol remeteszerű életet folytat. — A bájos regensherczeg a 13. számú ottani lovasezredet királyunknak ajándékozta. — A király 2000 korona segítségével küldött a vakok bukaresti új intézetének, melyet Carmen Silva királynő alapított. — A szegedi Erzsébet-szobor annyira megtetszett királyunknak, hogy többször is kifejezte elragadtatását, mikor látta. A szegedi hölgyek most kisebb alakban mását faragatták a szép szobornak kararai márványból és azt elküldték ajándékba a királynak.

A vasárnap szent nap. A gázgyári sztrájk miatt az igazgatóság kénytelen volt új munkásokat szegődtetni, kik közt százával vannak rutén munkások. Ezek pompásan beváltak, hiszen jobbadán Amerikát járt emberek, kik a nehéz és gondos munkától nem riadnak. Hanem az már nehezen ment a fejükbe, hogy itt vasárnap is kell dolgozni. Hiába magyarázta nekik az igazgatóság, hogy vasárnap is kell üzemet folytatni, mert az utcákat és lakásokat vasárnap sem hagyhatják sötétben. Végre azonban ezt belátták és dologba kezdtek, csak azt kérték, hogy az igazgatóság hozasson nekik papot, ki misét ajánljon fel értük és prédikáljon nekik, végül áldást oszszon. A rutén munkások görög-katholikusok, de mert a budapesti görög-katholikus lelkész csak magyarul beszél és ők azt nem értették, a román keleti pópa jött ki a gyárba hozzájuk. Jövő vasárnapra azonban már lesz görög-katholikus pap, ki érti és beszél a kis-orosz nyelvet. Mert ezentul minden vasárnap lesz mise és prédikáció a gázgyár udvarán. Tanulhatunk hithűséget és

szilárd vasárnap-tudást a ruténektől. Magyar munkásnak eddig egynek sem jutott eszébe, hogy ha már dolgozni muszáj is, azért van mód a vasárnap megszentelésére is!

Klapka emlékezete Genfben. A genfi magyarok „Hungária“ című egyesülete *emléktáblával* jelölte meg Klapka genfi lakóházát. Az emléktábla fölirata a következő: „E házban lakott Klapka György, 1848—49-es honvédtábornok, Komárom hős védője, a genfi képviselőház tagja. 1856—58 dicső emlékének közadakozásból emelte a Hungária, a genfi magyar diákok egyesülete 1908.“ A felirat magyar és francia nyelven hirdeti a nagy szabadsághős dicsőségét.

A pesti munkáslakások. A főváros 3000 olcsó lakást épített a Gyáli-uton. Mult héten letárgyalták a beérkezett építési terveket és el is fogadták a megfelelőt. Alapozni még az őszszel, felépíteni márcziusban kezdik ilykép a munkásoknak szánt olcsó lakásokat.

Günther királyi biztos. A szerb egyházi kongresszust e hó 28-án tartják *Karlóczán*. A kongresszuson a király biztosául ő Felsége dr. *Günther* Antal igazságügy-minisztert nevezte ki. Ez alkalommal választják meg az új metropolitát is; legbiztosabb jelöltek *Gruics*, *Zemjánovics* és *Bogdánovics* püspökök.

A horvát bán körútja sok keserűséggel jár. Kivált a szerb és dalmát lakosság tüntet élesen Rauch báró ellen, kit csendőrei alig bírnak kellően megvédeni. A bán benzinmotoros nagy kocsin teszi meg útját; azonban deszkatorlasz, keresztbe huzott drót, kidöntött távirópózna nagyon nehezítik ezt az utat. A hol megszáll, ott csakhamar ellepi a tájat a csöcselék és beverik a ház ablakait, sőt a bán személyzetét is támadják. Rauch bán szigorú megtorlással felel ezekre. A csendőrséget mindenütt szaporítja, a főkolompókat vasban Zágrábba viteti. — A magyar kormány azt üzenete a bánnak, hogy ne folytassa körútját tovább.

Kossuth betegsége. A függetlenségi párt elnöke Károlyfürdőn többet volt ágyban, mint fönn. Izületi csuza ugyancsak megkinozta ismét, melyhez gyomorbántalmái is járulnak. A fürdőorvosok különben összefüggést találnak a kétféle betegség közt, mert noha inkább a szivre és tüdőre hat rosszul az izületi csuz, ritkán a gyomrot is támadja. És Kossuth Ferencznél ez az

eset. — A miniszter vasárnap este elutazik és hétfőn jő meg Budapestre. Hivatalát azonban csak szerdán veszi át az államtitkártól.

Sztrájk Fiumében. Az „Ungaro Kroata“ nevű, adriai tengerhajózási részvénytársaság alkalmazottai, a kapitányoktól kezdve le az utolsó matrózsig, sztrájkba léptek, mivel keveselték a dugsgazdag részvénytársaságtól huzott fizetésüket. A közel egy héttig tartott sztrájk már-már megbénította a magyar tengerpart egész kereskedelmi életét s annál veszedelmesebbnek ígérkezett, mivel a sztrájkolókhöz csatlakoztak a szocziáldemokraták és *általános sztrájkjal fenyegetődztek*. A sztrájk azonban kedden szerencsésen *véget ért*. Gróf *Nákó* Sándor fiúmei kormányzó közbelépésére ugyanis az Ungaro Croata hajlandónak mutatkozott különféle kedvezmények adására, a mely alapon aztán kiegyeztek a társaság és a sztrájkolók.

¶ Parisban is sztrájkba léptek a helyi hajós társaságok alkalmazottjai, béremelést és havonta öt teljes szabadságnapot követelnek.

A levegő meghódítása. Zepelin, német gróf kormányozható léghajóját annyira tudta tökéletesíteni, hogy mer vállalkozni próbatúra a bódeni tótól egész Majuczig. A német trónörökös is vele megy. Ha sikerül az útja, két millió márkát fizet neki a német birodalom.

Uj Dunahid Pest-Budán. Mert hogy a Lánchid újraépítése két évig kikapcsolja ezt a fontos közlekedési eszközt a forgalomból, a budai polgárok azt kérik, építsenek elsőb egy új hidat a Dunán, mely a Battlyányi-térről indulna át Pestre, hová éppen az országháznál érkeznek meg és csak azután zárják el a régi jó Lánchidat. — A kérést a kormány és a törvényhozás tagjai nagyon rokonszenvesen fogadták és valószínű, hogy létrejő az új Dunahid. Persze egyszerű lesz és olcsó, erre különben már azért is ügyelni kell, hogy hamarosan tudjon felépülni. Egy-két évnél tovább a Lánchid szolgálatban már nem maradhat.

A testvérek. Igaz, fejezmegyei községben Vendel gazda tíz esztendő Mihály fia az udvaron kis testvérkéjével játszott. Nyakán lovagoltatta a kicsikét. Közben a kis legény elbukott és éppen a káva nélküli kut tövében esett el. A kis Évike is lehullott és bele a kutba. Bátyja utána vetette magát, hogy megmentse és birta is mindaddig szinen tartani, míg sikoltozására a ház népe össze nem futott. A kis lányt ki is mentették, de már a fiucskát éppen ak-

kör hagyta el utolsó élettereje, mikor érte nyultak. Csak holttest volt, mit a kutból kiemelték. A lánykának apróbb zuzódáson kívül semmi baja. — Ne tőrjünk kávéatlan kutat az udvarunkon; csak olcsóbb a deszka, mint az emberélet!?

Leánykalmár háziur. A latin közmondás azt mondja, hogy csak a szegénység a legnagyobb kerítő. Vagyis, hogy bűnre a nyomor csábít. Hát ime, most hurokra került egyike a leggonoszabb bűnösöknek, legutálatosabb lélek-gyilkosoknak, a ki nemcsak hogy nem szegény, nem éhes, nem szűkölködő, hanem jómódban él, Pesten háromemeletes háznak az irigyelt tulajdonosa. Mégis lányhust árult, azt hajszolta fel és ügynök nevezetű kopókkal hajszoltatta a vidéki városokban. Szép, csinos, egészséges lányokat kerített meg a rossz hírű mulatók és büntanyák számára; neki magának is van egy ilyen fürtelemháza Szerajevóban. A budapesti rendőrség régtől figyeli a „háziurat”, mert mindig vidéki szép lányokkal látják trafikálni, de csak kedden került hurokra a keleti pályaudvaron, éppen abban a pillanatban, mikor egy ilyen áldozatot, egy Bella Karolina nevű leányt vasútra akart ültetni, hogy szerajevói tárházát gazdagítsa vele. Előbb tagadni próbált a jómadár, de mikor elhoyatták lefoglalt leveleit, azokból kiderült, hogy vidéken hány fogdmeg szolgálja az ő ügyét (mind zsidók és zsidó asszonyok!) Hihetetlen cinikus modorban írják e levelek. Bennök a léprement áldozat-lánynak csak „pecsenye” a neve! A rendőrség, mert hogy visszaeső régi bűnös ez a vén, vörös Neumann Móricz, hát a legnagyobb büntetést mérte rá. Mit gondolnak az olvasók, mekkora ez a legnagyobb büntetés? mindössze két hónapi városi fogház és 600 korona. Mi ez az olyan embernek, ki egész vagyonát, háromemeletes pesti palotáját a lányhus-kalmárkodásból szerezte!?

Rémlátás, kémlátás. Szerbiában foglyul esett Herrmann Károly vezérkari századosunk, mert Bajna-Bastában kémnek nézték. A nála

talált vázlatok ugyan nem erednek Szerbiából, hanem tanulmányok a százados hazájából, miket tanári állása miatt gyűjtött, mégis maig nem bocsájtották szabadon. — Oroszország is kémeiktől fél és katonái ki vannak oktatta, hogy gyanu esetén semmi kiméletet se tanusítsanak. E brutális felhatalmazásnak áldozatul esett minap egy tehetséges német festő, ki Pétervárott az egyik utcában czeruzával házakat rajzolt le, hogy festményéhez háttérnek használhassa azokat. Arra ment egy orosz katona és rákiáltott a művészre: „Fel a kezekkel!” A festő föl is emelte jobb kezét, baljával azonban zsebébe nyult, hogy igazoló írást előkesse. Az orosz katona e perczen elsütött a fegyverét és a festő holtan bukott a földre. Azt mondja a katona, hogy csak kém lehet az, ki a fővárosban valami lakóházat lepingál.

Lépre került bankszédelgők.

Nagy riadalom van most a budapesti börzei és pénzügyi körökben. A német lapok már régóta cikkeztek arról, hogy budapesti „bankárok” börzejátékra csábítottak külföldi, különösen német honpolgárokat, ezeket aztán álürügyekkel kifosztották s nem egy izben egészen tönkre tették. Külön német nyelvű pénzügyi szaklapokat nyomattak, a melyek révén aztán nagy számmal kerültek hálójukba a nyereségre vágyó, végül póruljárt áldozatok. Mikor már nagyon elszaporodtak a szédelgő bankárok üzelméi, a német hatósági körök is érdeklődni kezdtek s monarkánk bécsi nagykövete révén felhívták azokra a budapesti rendőrség figyelmét. Már a tavasszal történt följelentés egy drezdai lakos részéről. Ennek és dr. Sándor László rendőrkapitány kutatásainak nyomán kiderült, hogy a fosztogatót egész bankár-szövetség végezte nagy egyetértéssel. Ilyen bankárok voltak Neumann Miksa és társa, Neumann Lipót és társa, E. Weisz & Comp., Weisz Adolf és társa és végül Weil Félix, a ki azonban — mikor már vagy egy millióra rugó összeget esalt össze — ujabban visszavonult az üzlettől, nevét a szépen hangzó *Loránt* névre változtatta s csak néha-néha adott pénzt

más bankároknak az üzleteikhez. Ehhez az urhoz látogatott el egy izben Feldhammer nürnbergi lakos; térdénállva kérte, hogy ha már elszedte mindenét, legalább azt a 600 márkát adja vissza neki, a melyet hivatalában elsikkasztott, hogy Weil Félixnek adja át. Ha nem teljesíti kérését, mondá Feldhammer, menten föbe lövi magát.

— Ne tegye az én üzletemben — felelé neki Weil — hanem menjen a legközelebbi mentőállomásra, ott végezzen magával . . .

Isten azonban másként rendelkezett. Mikor a bankárok látták, hogy a rendőrség komolyan fogja a dolgot, Weil-Lorent Félix különösen megrémült s vasárnapra virradó éjjel a Báthory-utca 7. szám alatt levő lakásán *világítógázzal mérgezte magát és meghalt*. Megható sorokkal vett bucsut nejtől és gyermekeitől, de már késő volt, mert a végzet folytatta bosszuló munkáját. — A megrémült bankárok most már hanyatholok egyezkedni kezdek s visszaadták becsapott ügyfeleiknek a kicsalt pénzeket. A vádtanács valószínűleg el fogja határozni a szédelgő bankárok könyveinek lefoglalását s csakis akkor lehet világos képet nyerni szédelgéseik teljéről. Megemlíteni való, hogy a külföldi lapok ezen szédelgésekről írva, folytatón „szédelgő magyar bankárokat” emlegetnek. Elhallgatják, hogy ezek az emberek egytől-egyig *Bécsből* kerültek Budapestre és elhallgatják a magyar lapok is, hogy egytől-egyig *zsidók*. Ausztriában szigorubban sújtják az ilyen gaztetteket, mint nálunk. Weil maga már börtönben is ült Bécsben. Elmenekültek tehát Budapestre, mivel Magyarországon oly enyhén büntetik a csalást, hogy itt van a csalók és szédelgők valódi paradicsoma. Így ronthatja meg holmi külföldi zsidó csöcselék a magyar kereskedelmi világ hirnevét.

Lourdes csodatétele. Párisban a napokban Amette érsek pásztorlevelet bocsájtott ki, amelyben a hitetlenekkel szemben tényekkel óhajta bizonyítani azt, hogy hány beteg nyert testi gyógyulást a lourdesi Szűz Mária közbenjárása folytán. Ezen esetek megvizsgálására kánoni bizottságot küldöttek ki, amely megállapította, miszerint *Trouvé Klémentin*,

Parezellázások jutányos és gyors keresztülvitele.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szolgáló kölcsönök adására. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját helyszínerre kiküldi, ki az összes teendők ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondosko-

dik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsön öket engedéve, melyekről szóló prospektust az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2.) készségesen küld. Az intézet közreműködésének előnyei. 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet közreműködésének előnyei. 1. A levők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Eladó egyszerre egy összegben kapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegzetnek. Az intézet által engedélyezett parcellázási kölcsönök előnyei: 1. A járadék **utolag** fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától adhatók. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Authier
Eszter é.
szervi bet.
tuberkuloz.
Szűz köz.
meggyógy.
hető.

Ezen cse.
évvél a 30.
jelent. **Ho**
viselő, kö.
mellét zar.
szeptembe.
Szűz szül.
iránt, amel.
pár hete n.
lődes, hog.
leíoglalhat.
vonatokat.

Jelentkez.
lágosítással.
ber **Lo**
dez **Biz**
lamb-utca.

Krisztus

A démo

Fontos
lanat vol
tus előtt

»Azért j

világra, k

igazság n

világba l

élete, el

kinhalála

szolgálja

ság mell

és benső

igazság k

fogatása

tanítvány

vagyok a

élet. « Mir

a menny

Jézus, ut

dája és e

Miután

tuk a tan

áll ő az

megtudni

tudunkra

Mikor

adtak Jéz

Authierné, Wuplierné. Brachmann Eszter és Franquisené asszony súlyos szervi betegségükből (többnyire elfajult tuberkulózis) Isten akaratából, a **Szent Szűz** közbenjárására gyógyultak ki, tehát meggyógyulásaik csodatételnek tekintendők.

Ezen csodatévő helyre, ahol ezelőtt 50 évvel a boldogságos **Szűz Mária** megjelent, **Hock János** országgyűlési képviselő, kőbányai plébános lelkivezetése mellett zárandókat rendeztetik folyó év szeptember hó 4-ére a boldogságos **Szűz** születése napjára. A zárandókat iránt, amelynek — rendező bizottsága alig pár hete megalakult, oly nagy az érdeklődés, hogy a rendező bizottság már most lefoglalhatta az egész utvonatra a különvonalakat.

Jelentkezéseket elfogad és részletes felvilágosítással szívesen szolgál a »**Szeptemberi Lourdesi Zárandókat Rendező Bizottsága**« (Budapest, IV., Galamb-utca 4. I. em.).

Krisztus és a démonok.

A démonok bukott angyalok.

Fontos és komoly-ünnepies pillanat volt az, mikor Krisztus Pilátus előtt ezt a kijelentést tette: »Azért jöttem és születtem én e világra, hogy tanúságot tegyek az igazság mellett!« Jézus születése, világba lépése, rejtett és nyilvános élete, előtte álló szenvedése s kinhalála mind ama nagy célét szolgálják: tanúságot tenni az igazság mellett. Hogy micsoda szoros és benső kapocs volt Jézus és az igazság közt, azt a Megváltó elfogatása előtt így mondta meg a tanítványoknak (János, 14, 6.) »Én vagyok az út, az igazság és az élet.« Minden életnek utolsó célul a mennyei Atyát tüzte ki, ut hozzá Jézus, ut hozzá a tanítása, a példája és egész egyénisége.

Miután így Jézustól magától kaptuk a tanítást, micsoda viszonyban áll ő az igazsághoz, érdeklődjünk megtudni, minő igazságot adott tudtunkra a démonra vonatkozólag.

Mikor egy izben a zsidók hitelt adtak Jézus tanításának, az Üdvö-

zítő azt kívánta tőlük: tartsanak is ki a hitben, akkor megismerik az igazságot. Igazság volt, mikor Jézus a megváltást hirdette, igaz volt tanítása Istenről és az örök üdvösségről, igaz volt közlése a dolgokról és az emberi feladatokról. Mikor egy izben ellenkezőkkel tárgyalt, azt mondá nekik (János 8, 44.) »A démon nem maradt meg az igazságban.« Diabolus in veritate non stetit. (A fordítás és értelmezés helyes voltát az évszázados vulgárgyakorlat és a parancs igazolja, hogy nyilvános felolvasások és magyarázások alkalmával csak e szavakat szabad használni).

Annyira már ismerjük a démont, hogy szabad, önálló szellem az, de Isten jogára alatt áll. Értelmet kapott a Teremtőtől, tehát felismerhette az igazságot és mert szabad akaratot is kapott, tehát maga határozhatta meg, hogy minő viszonyban kíván állni a megismert igazsággal. Hogy a démon miképp határozott, azt Jézus így közölte velünk: »A démon nem maradt meg az igazságban!« Mint teremtménynek ugyanis el kellett volna ismernie származási viszonyát az Urral szemben és magát annak alárendelnie, iránta engedelmességet tanusítania kellett volna: ez lett volna az ő igazsága. De ő ettől eltávolodott. Benne volt, vagyis jól tudta; de eltávolodott, vagyis meg nem tartotta. A démon tehát hűtelen lett a Teremtőhöz, tehát elszakadt tőle.

A fent irt latin szöveget ugyanis fordíthatjuk, hogy a démon nem áll immár az igazságban, vagyis mintha mondani akarnók, hogy soha sincs álláspontja olyan, mely igazságos volna, nincs is köze többé semmihez, ami igaz. Egész

élete azon az igazságon kívül folyik, melyet az Atya és Krisztus képviselnek. Mindez csak azért, mert hogy elszakadt az Urtól. Mert elbukott! Mikor Krisztust a Lélek a pusztában megkísérté, végezetül angyalok jöttek és szolgáltak neki; Krisztus hangoztatta a nagyságot, mely azokra vár, kik magukat megálázzák; Krisztus óvott a botrányoktól és szólt többek közt így is: »E kicsinyek angyalai látják színéről-színre az Istent.« (Máté 18, 10.) Akik Krisztusnak szolgálnak és az Istent szemlélő angyalok megmaradtak abban a viszonyban, melybe a teremtés folytán kerültek, megmaradtak az igazságban. A démon ellenben nem maradt meg a viszonyban, nem maradt meg az igazságban sem.

Krisztus szavai szerint tehát a démon elszakadt az Urtól. Hogy így kell érteni a jézusi szavakat, azt igazolják az apostolok levelei. Szent Péter a második levelében (2, 4.) ír olyan angyalokról, kik vétkeztek. Szent János is használja ezt a kifejezést: »Az ördög kezdettől fogva vétkezik.« Szabad akaratánál fogva a démon megtarthatta volna eredeti viszonyát Istenhez; de rosszul használta fel a szabadságát, elszakadt és azóta szakadatlan ellentmondásban van önmagával is, a Teremtővel is. Ezt olvassuk szent Judás Tádé apostolnál is (Ep. Jud. v. 6.), mikor írja, hogy némely angyalok feláldozták méltóságukat és elhagyták lakásukat.

Sátán tehát önszántából lépett ki az igazságból azért mondja róla az Üdvözítő, hogy nincs igazság benne (János 8, 44.) Istennel való egyetértést tehát nem kívánhatunk többé a démontól, miután ellent-

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczélhangokkal — TÁROGATO saját találmány, iskolával 35 firtól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben

mondásba keveredett Urával. Sátán hazuggá lett és hazugság már most az ő tulajdonsága. Hazugságot beszél untalan és a hazugságnak atyja lett. A hazugságot nem tanulta mástól, ő volt az első, aki hazudott. Nem elégszik meg a maga ellentmondásával, másokat is arra izgat, hogy Istennek ellentmondjanak és olyan viszonyba lépjenek az Urral, mely annak nincs kedvére. A Jézus Urunknak ellentmondó zsidó nép jó és tanulékony iskolása volt az első hazugnak, Sátánnak. A pusztában való kísértéskor azt beszélte Sátán, hogy mindaz a pompa és hatalom, mely a világon található, át van adva neki és ő viszont annak adhatja, kinek akarja. Pedig Isten sohase háritotta ő rá át az ő tulajdonjogát a teremtett világról; hiszen csak nem jutalmazhatta hűtlenségét! De hát a bukott szellem csak hazugságra képes ajkát nyitni; így nevezi az embert is, kiben lakott és ki neki szolgált, az ő házában. (Lukács 11, 24.) Az istentől való elszakadás által más lett a démon erkölce, de nem lett más a lényege (fizikuma). Azért mondja Nagy szent Leó pápa, hogy a Sátán jó volna, ha az maradt volna, aki volt. De mert rosszul használta a természeti előnyeit, azért elvált a legfőbb jótól, mindazonáltal lényegileg nem változott: szellem volt és szellem maradt. Szent Agoston is úgy fejezi ki magát, hogy fölötte hibáztak az angyalok, mikor elváltak Istentől; tehát nekik a kapocsban való megmaradás illett volna. A bukás nagy kárt tett a démonok értékében, tehát jóknak és értékeseknek kellett lenniök, ha a hűtlenség által megromlás veszedelme érhetne utól őket. Hogy micsoda viszonyban volt eredetileg Sátán az Urral, azt némelyek az ó festamentomi próféták írásából kívánják megfejteni. Izaiás úgy festi a világi hatalmat Babylonban, hogy az a felkelő hajnalcsillag alatt áll; a világi hatalom mindig mint az Ur ellenlábasa jelenik meg a próféták könyvében, szorosabb értelemben mint

a Sátán hatalma. Ezekiel próféta ezt a hatalmat az állati világhatalommal jelképezi. Hogy a Sátán eredetileg minő volt, azt így modja el a próféta: »Majdnem tökéletes hasonmás; telve bölcseséggel, és fölötte szép; a paradicsom örömeiben született, drága köveknél ragyogóbb volt teste. Tökéletes volt az élete születésétől kezdve, mindaddig, míg a gonoszságot el nem követte.« A babylóni és az állati világhatalomnak mulást jósol a próféta, annál is inkább, mert a Sátán elvesztett minden jó tulajdont, szépséget és bölcseséget, melyet eredetileg kapott a bukása által.

Mikor a próféta azt mondja a démonról, hogy az felhágott a felhők magasáig és egyenlő kívánt lenni a Hatalmassal, akkor kevélységére czéloz, mely miatt éppen a mélységbe való bukás megesett rajta. Önistenítés és mértéktelen gőg érzése kerítette hatalmába a Sátánt, mikor függetlenné akarta magát tenni az Urtól, sőt még bizonyos fokban vele szemben is uralmat követel. Ezért kiáltja neki okkal a hü angyalok vezére, szent Mihály: »Kicsoda olyan, mint az Isten?« Hamis volt szeretete a függetlenséghez, azért tévesztette el célját, melyre meghívta őt az Ur kegyelme. Határtalan önistenítés volt az, mikor létét önmagának kívánta tulajdonítani, mintha nem Isten keze teremtette volna őt is; mert ki önerejéből lenni tud, az csak az Isten; tehát ha Sátán is önerejéből lett, akkor igazán egyenlő volna az Urral. A hibáját azzal menthetnők, hogy igazán az első teremtmény volt, mikor lett, semmit sem talált kettőjükön, magán és Istenen kívül, tehát az időt is csak a maga létének első percétől számította. Minél tökéletesebbnek alkotta őt az Ur, annál inkább csábitotta Sátánt a gondolat, hogy ő magától lett és rá okvetlen szükség van a világban.

Ha Sátán létét és kegyelmeit az Istennek köszönte (tulajdonította) volna, akkor maradt volna meg az igazságban. Minthogy azonban ezen ajándékokat nem ismerte el aján-

dékoknak, hanem úgy vélte, hogy azok neki önmagától való sajátosságai, azért keveredett meg, szakadt ki az igazságból és lett hazug a lény. Eme végzetes tévedése előtt Sátán jó volt, csak a bűne alakította át rosszra. Végzetes botlása előtt az isteni világosságban állott, utána el kellett merülnie a sötétségben. Bukása által lett ő a gonosznak szelleme; mit irányul magának kiválasztott, abban jár: gonoszság, rutság, ürtelem, galádság felé. Jézus is használja vele szemben a szót, hogy sötétség. Mikor ellenségei kezébe került (az elfogatáskor) így szólt hozzájuk (Lukács 22, 53.): »Most ütött a ti órátok, mikor hatalma vagon a sötétségnek!« A kísértő Sátán most kapja az utolsó engedelmet Jézus megpróbálására. Szent Pál is használja e szót (Kolozs. 1, 13.): »Isten, mennyei Atyánk, szabadított ki minket a sötétség erőszakából.« Szent János pedig hangsúlyozza első levelében (1, 5.): »Isten a világosság és benne nincsen sötétség.« Az Írás eme szakaszaiból tehát megértjük, hogy a bukott szellem kitépte magát a világosságból és lezuhant a sötétségbe.

Origenes is megkülönbözteti a démonban a két korszakot: mikor lett és mikor már volt. A manikeusok és priscillianusok ellenben úgy vélték, hogy a démon már alapjában véve gonosz volt és ezt Jézus ama szavaira alapítják, hogy kezdettől fogva embergyilkos volt ő. (János 8, 44.) pedig Jézus urunk ezzel csak annyit mondott, hogy sátán volt a ő első, ki ezt a szörnyüségét elkövette és hogy ez volt az ő első rossz mive, de nem azt, hogy mindjárt azzal kezdte létét. Hogy így és nem a manikeusok szerint, azt határozatlan kimondotta a toledói zsinat 447-ben és a bragai zsinat 560-ban.

A gnosztikusok is felölelték azt a tarthatatlant véleményt, hogy két önmagától való őst lényt hittek, egy jót és egy rosszat, kik nem származtak egymástól. A haldokló görög filozofia nyújtotta nekik a balga tant (a manikeusokra pedig

a perzsák Gnózis n...
resztény...
vegyülése...
gnosztiku...
mind nem...
gányságn...
akár baz...
feriánus...
vagy má...
Mind ez...
egy ősi...
öröktől f...
és a jó...
anyagi v...
ördögnek...
lényt, de...
másképp...
keresztén...
zsinat, 12...
az örökt...
jára itél...
hitet. Az...
akadnak...
mindig m...
temes ka...
tek, vallá...
alapon. A...
gnosztiku...
olyan fel...
tény tant...
nák telit...
emberek

NÉPE

Az or...
vége zsid...
futó népe...
született...
mészetés...
hogy a z...
összebará...
szág tör...
szokásaiv...
szellemét...
önzésével...
tör s nin...
nyakára...
Oroszors...
ciaország...
fuss-kérd...
tere épp...
lasi oktat...
zsidó szá...

a perzsa pogányság volt hatással). Gnózis név alatt mindenkor a keresztény tannak pogány tannal való vegyülését kell érteni. A hány gnosztikus felekezet támadt, az mind nem egyéb, mint a tűnő pogányságnak utolsó fellobbanásai, akár bazilidiánusok, ofiltusok, luciferiánusok, albigenzek, waldenzek vagy mások voltak név szerint. Mind ezen eretnekségek tanítanak egy ősi rossz lényt, ki szintén öröktől fogva való, önmagától eredt és a jó Istennel egyformán ura az anyagi vilagnak. Az eretnekek is ördögnek nevezik az örökös rossz lényt, de másképp hiszik azt és másképp képzelik, nem úgy mint a keresztények. A negyedik lateráni zsinat, 1215-ben volt az utolsó, ki az öröktől való rossz lényt utoljára ítélte el, mint igaztalan téves hitet. Azóta már csak szórványosan akadnak emberek, kiknek még mindig nem fér fejükbe az egyetemes katolikus tan, de felekezettek, vallások már nem állanak ilyen alapon. Ma már nem található gnosztikus szakadarságok, vagyis olyan felekezetek, melyek a keresztény tant pogány babonákkal kívánják telíteni. Sajnos, okulatlan egyes emberek azonban még akadnak.

NÉPEK, NEMZETEK.

Az orosz czionisták. A mióta vége zsidóországnak s Izrael földönfutó népe előzőnlötte a világot, megszületett az *antiszemizmus* is. Természetes következménye az annak, hogy a zsidóság sehol sem tudott összebarátkozni az őt befogadó ország törvényeivel, erkölcsével és szokásaival, mindenütt a saját ősiszellemeit igyekszik uralomra juttatni, önzésével a népek anyagi romlására tör s nincs oly ország, a melynek nyakára veszedelmet ne zudítana. Oroszországban forradalmár, Franciaországban megcsinálja a Dreyfuss-kérdést, Róma zsidó polgármestere épp most viszi keresztül a választási oktatás eltörlését, Ausztriában a zsidó származásu Wahrmund, mint

az egyházjog tanára, megtámadja az őt keblébe fogadó róm. kath. egyházat, e miatt országos zenebonát idéz fel, nálunk a zsidó szociáldemokrácia, tönkretesz egész világot, meghonosítja az erkölcstelen sajtót és színészetet, kezében a leányvásár, az uzorabankok stb. Egyszóval veszedelem lesz abból, a hová a lábát beteszi. Így aztán nem csoda, ha az egész világ lelkes örömmel fogadta a zsidók *czionista* mozgalmát, a melynek az a célja, hogy *Palesztinában*, vagy máshol külön zsidó állam alakuljon s abba költözzön bele a világ minden zsidója. Talán meg is élnek ott — más, kiszípolozni való népek nélkül is. *Wolfsohn* Dávid, kölni bankár, a czionisták végrehajtó bizottságának elnöke, éppen most járt *Stolipyn* orosz miniszterelnöknél és más orosz államférfiaknál, megkérdezőn tőlük, hogy miként fogadná Oroszország az új zsidóállamot? Az oroszoknak elég bajuk lévén a zsidókkal, *Stolipyn* és a többiek is arról biztosították *Wolfsohn*t, hogy ha a tervből csakugyan lenne valaha, Oroszország lenne az első, a melynek támogatására számíthatnának. Egyszóval mehetnek a muszka zsidók *Palesztinába*, ebben őket senkisé megakadályozni. Egyelőre azonban ne nagyon számítsanak a Czionállam létrejöttére, mert a tervet csupán néhány álmodozó üzi-füzi tovább, a zsidók tömegének — különösen a gazdagabbjának — sokkal jobb dolga van itt, a hol oly nagy vagyona és hatalomra tettek szert, mintsem hogy tőlünk elkíváncsoznának!

A macedóniai események.

A török kormány csak nem tud rendet tartani a macedóniai tüzfészekben. Csak nem rég közölte Anglia Macedóniára vonatkozó javaslatát, mely a „bandák“-nak nevezett felkelő csapatok elnyomására s a rend helyreállítására vonatkozó intézkedéseket tartalmaz, az oroszok pedig a macedóniai pénzügyekre és igazságszolgáltatásokra vonatkozó rendszabályokat terjesztettek elő. Ha ezeket a hatalmak elfogadják, a szegény Törökországnak kell jót állani a reformok végrehajtásáról, pedig ennek ugyancsak meggyült a baja. Az új *törököknék* nevezett párt, a mely alkotmányos, a kornak megfelelő kormányrendszert követel a szultántól, több helyen *füllázadt*. Velök tartanak a katonaság és a csendőrök is. Szemzi basát kíséretének a katonáinak kellő közepén legyilkolta egy tiszt s aztán békén távozott, anélkül, hogy bárki üldözte volna. Szemzi helyére a szul-

tán *Ozmán* basát küldte le Szalonikiba; tőle várják, hogy tüzzel-vasal elfojtja a forradalmat. Ha Macedónia nem csillapul le hamarosan, könnyen európai-ügy keletkezhetné a dologból s ekkor a külföldben is nehezen fentartott béke s a sokat emlegetett *európai egyensúly*, könnyen veszedelembé kerülhet.

Kormányválság Ausztriában.

Csehországban mindjobban kiélesednek a cseh és német lakosság közt levő ellentétek. A legjelentéktelenebbnek látszó személyes ügy, egy-egy kisebb hivatalra való kinevezés, vagy törvényszéki ítélet, rögtön háborúságot okoz s az elkeseredett honfitársak ilyenkor népgyűléseken erősítgetik a magok igazát, a birodalmi gyűlésen pedig interpellációkkal szorongatják a kormányt. Ujabbán a bíróságok nyelve s a nyelvterületek beosztása miatt háborodtak fel a szenvedélyk. A németek nem kevesebb, mint *harminczöt* népgyűlést tartottak Csehországban s azzal vádolták *Pradet*, a német minisztert, hogy a csehországi németek érdekeit nem mozdítja elő kellő erélyvel. Ennek következtében *Prade állása megingottnak tekinthető*. Ő maga különben nyilatkozatot tesz közzé s kijelenti, hogy megrendült egészsége miatt már régóta le akar köszönni s most is legfőjebb a bécsi birodalmi gyűlés összeüléskéig tartja meg állását. A németeket különben nem csitítja le ez a lemondás, erősen szervezkednek, mindenre kiható, egységes programot készítenek, mert úgy vélekednek, hogy csakis így tarthatják fenn az egyensúlyt a csehekkel szemben.

Vakmerő rablás a bankban.

Párját ritkító bankrablást kísérelt meg két uriformájú ember a *müncheni* „Bajor Jelzalog- és Váltó bank“ pénztári helyiségében. *Reinhalter* pénztáros éppen a pénzt rendezte; százezer márka összeg fekiúdt éppen előtte. E percben két uriasan öltözött férfi lépett a pénztáros fülkéjéhez. Az egyik hirtelen felkapott egy tizezer márkás bankócsomot, a másik pedig kloroformos zsebkendőt tartott a pénztáros orra alá, hogy elkábitsa. A pénztáros azonban olyan ember, a ki nem ijed meg a saját árnyékától; nem vesztette el a lélekjelenlétét, hanem egy kezével megragadta az egyik rablót, a másik kezével pedig megnyomta a vészcsöngetyűt. Híjába rohant el a másik rabló a zsákmányával, mert a csengetyűjelre a szolgák bezárták minden kaput s így a rablók kelepczébe kerültek. Nem menekülhettek, elfogták mind a kettőt. Csakhamar

kivilágított, hogy a két jómadár ösmert angol nemzetközi rablók s mesterek a bankrablás terén.

Az udinei földrengés. Udine, olaszországi városban nagy földrengés volt vasárnap reggel. Az első lökés oly erős volt, hogy a lakosság rémülve ugrált ki az ágyából s rohant ki a templomból. Már akkor nagy repedések támadtak számos házban, a háztetőkről pedig hullott a cserép. A második lökésnek szörnyű volt a hatása. A közeli hegyekről egész sziklatömbök gördültek alá. *Néhány templom összeomlott.* Sok házat le kell hordani. Később a lökések megismétlődtek, de már sokkal gyöngébbek voltak. Isten csodája, hogy emberi életben nem esett kár, csupán egy gyermek sebesült meg veszedelmesebben.

Eltemetett házak. Olaszország a tüzhányók hazája, nyugtalan földje hol háborog, hol csuszamlak, úgy hogy ott igazán mozog a föld az emberek talpa alatt. *Villanova* olaszországi községben is nagy földcsuszamlás keletkezett. A megindult föld több házat maga alá temetett; kilencz ember hiányzik. Azt hiszik rólok, hogy ők is a föld alá kerültek. Mérnökök és mentő csapatok siettek a veszedelem helyére. Fent, a norvég hegyek közt pedig hótömeg zúdult alá Rivap község házaira oly erővel, hogy 80 családot tett hajléktalanná.

KÖZGAZDASÁG.

A bank-kartel elien. A bankok kartelje által fenyegetett gazdasági élet váratlanul erős támogatást kapott. Ugyanis a törvényhatóságok is harcra viszik azt az erkölcsi tőkét, melyet határozataik képviselnek, hogy a szorongatott gazdáknak segítségére legyenek. A baranyavármegyei közgyűlés egyhangulag elfogadta Mándy Sámuel földbirtokosnak azt az indítványát, hogy tiltakozó feliratot intézzennk a kormányhoz, melyben kéri a bank-kartel megakadályozását. És azt is írják még abban, hogy ha a kormánynak ez nem áll módjában, akkor terjeszsen az országgyűlés elé törvényjavaslatot, melyben a beszédhető legmagasabb kamatot az eddigi nyolcz helyett hat százalékban szabja meg. Reméljük, hogy az ország minden vármegyéjében fog akadni annyi függetlenség és öntudat, mennyi kell a várható káros hatás ellensúlyozására. És aztán majd meglátjuk, ki erősebb, a nemzet-e, avagy a nagybankok pénzkirályai?

Földmívelő iskola a Balaton partján. A tapolczai gazdák régi óhaja, hogy földműves iskolát kapjanak. A község képviselőtestölete most Ley József prépost vezetésével a zalamegyei hatóság-nál valamint a kormánynál eljár, hogy az iskolát még az ősze megnyithassák.

Védekezés az aratósztrájk ellen. A földmívelési miniszter az esetleg bekövetkező aratósztrájk ellensúlyozására mintegy 3000 emberből álló tartalékot tartott Mezőhegyesen. Miután ezideig az arató munkások közt sehol sem volt zavar, sőt még csak mozgolódás sem, a tartalékot, mely székelly és rutén munkásokból állott, felosztatták. A munkások már visszatértek otthonukba. Ez az óvintézkedés minden évben 180.000 koronába kerül az államnak. Pedig a vasút ingyen hozza és viszi a munkásokat.

Olcsó mezőgazdasági gépek. Somogy és Zala vármegyék gazdasági egyesülete összefogva akciót indított, hogy megkönnyítse a mezőgazdasági gépek beszerzését a kis gazdáknak. A szomszéd vármegyék is megígérték csatlakozásukat a jó eszméhez.

Az állatvásárok. A takarmánytermés szűkös eredményei miatt általános tapasztalat, hogy hihetetlen számban kerül felhajtásra a jószág a mostani vásárookra, mert a gazdák attól félnek, hogy nem bírják állatjaikat kiteleltetni. Azonban a vételkedv is olyan kicsi, hogy például a Dnnántúlon emberemlékezet óta nem volt olyan olcsó ára a jószágnak, mint van e napokban.

Munkaadók szervezkedése. Országszerte megindult a mozgalom a munkaadók szervezkedésére. A vezető munkát az építőiparosok vállalták el, kiknek a vidéken már számos helyütt vannak látható sikereik kivált Aradon, Kassán, Nagyszébenben, Kecskeméten, Kaposvárott, Komáromban, Nagyváradon és Debrecenben. — A fővárosban szövetségbe tömörülnek a kádárok, kárposok, kávéosok, szijgyártók, kovácsok, hentesek, mészárosok, sütők, kovácsok. Rövid időn belül az összes szakmák munkaadói szervezve lesznek Budapesten és a vidéken. Megjegyzendő, hogy kormányi vagy hatósági támogatást nem kérnek sehol. A szervezetre példát Angliából kaptak, hol a munkaadók szövetségei már husz év óta jól működnek.

Budapesti piaci árak.

Liszt. Nullás 33.60, egyes 33.20, kettes 32.80, hármas 32.20, négyes 31.80, ötös 13.40, hatos 30.60, hetes 29.40, nyolczas —, F. —, G. —.

Buza ára e héten ismét leszállott. Minőség kilós Ára 100 kgr,

Tiszavidéki	74	23.10	—	23.50
"	75	23.40	—	23.80
"	77	23.65	—	24.15
Pestvidéki	74	22.90	—	23.30
"	75	23.20	—	23.60
"	76	23.40	—	23.80
"	77	23.45	—	23.95
"	—	—	—	—
Bánsági	74	23.—	—	23.40
"	75	23.30	—	23.70
"	77	23.55	—	24.05
Bácskai	74	23.20	—	23.60
"	75	23.30	—	23.80
"	77	23.55	—	24.15
Fejérmegyei	76	23.30	—	23.70
"	77	23.35	—	23.85
Rozs I. rendű	19	19.10	—	19.30
" közép-rend.	19	—	—	19.20
Árpa takarm. I.	15	—	—	15.30
"	II.	14.60	—	15.—
Köles	11	—	—	12.—
Zab I. rendű . .	16.80	—	—	17.—
" II. "	16.20	—	—	16.60
Tengeri (belföldi)	14.70	—	—	14.90

Káposztarepeze uj 32.50 korona. Burgonya sárga 4.60 — 6.— korona, rózsza uj 5 korona száz métermázsánkt. Hagyma ötven kilós zsákokban —. Réti szóna 6.40 — 9.20 muhar 8.20 — 9.80; zsupszalma 6.40 — 6.60 alom 5.— korona métermázsája.

Disznózsir 100 kg. 1.34 K., szalonna 1.08 és 1.16 korona közt. Háj 1.36 — 1.40 a kilója; füstölthús 1.40 — 1.60 korona; hazai sonka 1.80 — 2.10 korona. Teavaj 2.80 — 3.10 korona; főzővaj 1.80 — 2.20 korona. Tehenturó kilója 30 — 40 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 77 — 78 korona.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. Mig a végrehajtási törvény szentesítve és kihirdetve nincs, addig könyvalakban nem kapható. — **F. Sz. Somodi.** Az évi tandij 120 korona. — **Szorgalmas tanuló.** Abban az iskolában ösztöndíjra nem számíthat. Többi kérdéseire legjobb választ a Pályamutató című könyvben talál, melyet ma is hirdettünk. — **Többeknek.** Sorsjegyekről két hét múlva adhatunk választ. Az üzenetekért itt sohasem kell fizetni. — **R. M.** köszönjük a tudósítást. — **Vizsgázó.** Méltóságos cím illeti, lakása Olaj-utca 15. — **F. K.** Csak ügyvéd adhat kellő utbaigazítást, a ki az iratokat áttanulmányozhatja. — **Cs. Szőlős.** József-körut 44. — **Régi olvasó.** Levélben kap választ. Az elmaradt szám csak a postán kallódhatott el. Reklamálást ingyen köteles fölvenni és elintézni az ottani postahivatal. — **Olvasókör.** Az alapszabályok jóváhagyása előtt tagdíjakat beszédni nem szabad. — **Simo.** Kedden d. u. 3-tól 6-ig. — **B. M. Szabadka.** 1. A tisztii létszámban főlöleg van, most nincs kilátása sikerre. 2. Pályázat utján töltik be. 3. Szeptember 15-én jár le a pályázat. 4. Nem tanácsos pénz és időt felesérelni rájuk. Annak az urnak sincs ott több sulya, mint önnék magának. Jelentkezékek csak személyesen és ne kapszodjékk utitársába. — **Sziv.** Ilyen hirdetésekre sohase vessen ügyet. Hát nincs maguknál eladó sorban egy leány se? Imeretlenl szöba állni nem ajánlatos.

Aczi árak.

egyes 33.20, kettes
egyes 31.80, ötös
es 29.40, nyolczas

mét leszállott.
Ara 100 kgr,

10	23.50
40	23.80
65	24.15
90	23.30
20	23.60
40	23.80
45	23.95
1	23.40
30	23.70
55	24.05
20	23.60
30	23.80
55	24.15
30	23.70
35	23.85
10	19.30
1	19.20
1	15.30
50	15.00
1	12.00
80	17.00
20	16.60
70	14.90

korona. **Burgonya**
rózsa uj 5 korona
gyoma ötven kilós
széna 6.40—9.20
tejavaj 2.80—3.10
korona. **Tehén-**
fojás ládája (1440

szalonna 1.08
1.36—1.40 a ki-
0 korona; **hazai**
Teavaj 2.80—3.10
0 korona. **Tehén-**
fojás ládája (1440

ÜZENETEK.

végrehajtási tör-
letve nincs ad-
bátó. — **F. Sz.**
120 korona. —
Abban az isko-
ámíthat. Többi
a Pályamutató
lyet ma is hir-

Sorsjegyekről
rálászt. Az üze-
izetnt. — **R. M.**
— **Vizsgázó.**

kása Olaj-utca
éd adhat kellő
okát áttanulmá-
s. József-körut
véiben kap vá-
csak a postán

st ingyen köte-
z alapszabályok
akat beszedni
Kedden d. u.
badka. 1. A

van, most nincs
at utján töltik
jár le a pályá-
zt és időt fe-
rnak sincs ott
agának. Jelent-

és ne kapssz-
v. Ilyen hirde-
et. Hát nincs
gy leány se?
em ajánlatos.

Országos zarándoklat Páduába Szent Antalhoz.

Főtisztelendő **Beer Károly** cs. és kir. nyug.
hittanár, őriszentmártoni plébános ur lelkivezé-
tése mellett rendező

Páduai Szent Antal Lapja.

Utirány:
Budapest — Zágráb — Fiume — Velence —
Pádua — Velence — Fiume — Zágráb — Budapest.

Indulás:

1908. évi október hó 1-én, illetve 2-án.

Részvételi árak.

I. osztály 210.— korona, II. osztály 160.—
korona, III. osztály 98.— korona, mely összeg-
ben bennfoglaltnak: megfelelő osztályu összes
vasúti és hajójegyek; az I. és II. osztályu zaránd-
dok részére a hajón hálólhelyek: 4 napi lakás
és ellátás és pedig Zágrábban ebéd, Fiumében,
illetve a hajón vacsora, Velenczében reggeli,
2 napi ellátás Páduában, 1 napi ellátás Velen-
czében; kocsi, villamosok, vaporetok és gon-
dolák költségei; belépő-díjak a nevezetességek
megtekintésénél, kirándulások és a program-
ban megjelölt távolabb eső látványosságok költ-
ségei, végül: a technikai vezetés az egész uta-
zás tartama alatt, Budapesttől—Budapestig.

Tudnivalók. A jelentkezés feltételei:

Jelentkezni mostantól kezdve egészen 1908.
szeptember 15-ig lehet „Páduai Szent Antal
Lapja“ szerkesztőségénél, Budapest, VIII. ker.,
Köztemető-ut 8. sz. Jelentkezéskor 20 korona
előleget kell beiktatni, a hátralékos összeg
pedig 2—3 nappal az elindulás előtt lesz befizetendő ugyancsak a fenti szerkesztőségénél.

Podgyász.

Felkéretnek az utazásnál résztvevők, lehetőleg csak egy, a vasúti kocsiiban elhelyezhető utipodgyászt magukkal hozni.

Idegen pénz.

Ezen utazásnál a zarándokoknak csupán kevés olasz pénzre lesz szükségük, miután a részvételi árban a külföldi tartózkodási helyeken való ellátás szintén bennfoglaltnak. Az utazás megkezdése alkalmával a vezetőségénél lehet idegen pénzt a napi árfolyam mellett beváltani.

Szállodai elhelyezés:

Az I. és II. osztályu utasok a tartózkodási helyeken mindenütt előkelő szállodákban helyeztetnek el és pedig az I. osztályuak kívánatra egyenkint külön-külön szobát kapnak, a II. osztályuak kettősével (egymáshoz tartozók) lesznek egy-egy szobában elhelyezve. Az ellátás azonban mindkét osztályban teljeseden egyenlő. A III. osztályu utasok szintén szállodákban helyeztetnek el és pedig 2—4 összetartozó személy egy-egy közös szobában.

Étkezés.

3-szor naponta, reggeli, ebéd és vacsorából lesz felszolgáltva. Az ételmezés amelyet a zarándoklat rendezősége nyújt, Zágrábban ebéd-del veszi kezdetét és visszautazás alkalmával Velenczében a vacsorával szűnik meg.

Kivonatos program és tervezet.

1908. október 1-én Budapestén a keleti pályaudvarról este 10 óra 45 perczkor indulnak a III. osztályu zarándokok, mert a Magyar Állam Vasutak gyorsvonatain III. oszt. szakaszok nincsenek. Október 2-án Budapest-k-p-u. reggel 7 órakor indulnak az I. és II. osztályu utasok, Fiuméba érkeznek este 7 óra 59 perczkor, ahol csatlakoznak az előző napon elindult társasághoz és együttesen szállnak be a Velenczébe este 8 óra 15 perczkor induló hajóra.

Október 3-án megérkezés Velenczébe reggel 6 órakor, gondolákon partraszállás, reggeli, vaporeton kiszállítás a pályaudvarra és 11 óra 30 perczkor továbbutazás Páduába. Páduában megérkezés után kocsiikon, illetőleg villamoson beszállítás a már előre kijelölt szállodákba. Az itt tartózkodás programját a rendezőség esetéről-esetre fogja a társaságnak tudomására adni.

Október 5-én reggel 7 órakor elutazás Páduából Velenczébe, ahol délelőtt a város nevezetességeit (Szent Márk-templomot, Dogé palotáját stb.) fogják szakavatott vezetők bemutatni, délután pedig kirándulás a világhírű tengeri fiúrdőre: Lidóra. Este visszautazás Fiuméba, itt a társaság feloszlik és a jegy érvényén belül kiki tetszés szerint haza utazhatnak a rendezőségtől kéhez kapandó vasúti jegyekkel.

A rendezőség fentartja magának a jogot a menetrenden netán szükséges változásokat eszközölni

Jelentkezési lap.

Beküldendő a

PÁDUAI SZENT ANTAL LAPJA
szerkesztőségének

Budapest,
VIII., Köztemető-ut 8.

Résztevő neve:

Foglalkozása:

Pontos lakcíme: (helység, megye, utca, szám)

Bejelent-e utitársat?

Mi annak neve és foglalkozása:

Melyik osztályban utazik:

A személyenkint befizetendő 20.— korona előleget egyidejűleg postára tette, mikor?

Részvételi jegyét hová kívánja küldetni:

Kíván-e beváltani olasz pénzt:

Mennyit?

Hol óhajt a zarándoklatához csatlakozni?

Van-e valami külön megjegyezni valója:

Kelt:

olvasható aláírás.

A valódi Kállai-féle „GLÓRIA“

benzinmotorok és motoreséplők

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részlettel megbizható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő cégétől ingyen képes árjegyzéket.

KÁLLAI MOTORTELEPE BUDAPEST, NAGYMEZŐ-UTCZA 43.

Hol használt járgányos s gőzcséplőkészletek cserébe is vétetnek

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul. Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdús. RENDKÍVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. Orvosilag ajánlva.

Ívó-gyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült-hurutjainál, húgykő- és fővénnyképződésnél, a legutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön.

Kapható Budapesten: Edeskuty L., Wahlkampf és Görög ásványviz kereskedőknél és minden fűszer és csemegekereskedésben.

Kettős elektromágneses kereszt gyógyít és felüldi kezesség mellett.

Telefon 45-22.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértelenség, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szívverés, szív- R. B. 85967. sz. béri szervezettel meg-görccsök, asztmatikus rohamok, rohanó betegségek el-gyomorgörccsök és egyéb gör-csök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz-köszvény, ischia sbajaiban, in-fluenzában, s a velejárá hát-fájásoknál, különösen ideg-bántalmaknál, a velők járó álmatlanság bajaiban; a ren-detlen vérkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamosáram a gyógyító szere. E készülék-nek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandóan jótékony villa-mos áramot áradoztat szét a testen s míg egy felől szinte bámulatos sikerrel gyógyít; másfelől a legháladato-sabb övszer az em-lélen. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz-éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodám-ban levő elismerések és bi-zonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálá-san emlékeznek meg talá-lmányomról, mindenkor min-denki által megtekinthetők. Akit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülék-em, az visszakapja pénzét. Ahol már minden hasztalan, volt, kérem tessék a készü-lékemet megpróbálni.

Oly betegségek ellen való, melyek 10 évnél nem hosszabbak. Csak gyermekeknek s igen ér-zékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére

Müller Albert, Budapest, V/5., Vadász-utca 84. szám.

KRISTÁLY FORRÁS

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital *étvágy zavarok-nál és emésztési nehézségeknél.* A legtisztább és *leg-egészségesebb* asztali és borviv. — Hathatós *szomjcsil-lapító.* — Ovszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rende-let szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Ki-vánatra telítésnélküli töltést is szállít a

Szt. Lukács fürdő Kútvállalat Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő“ gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely Természetes forró-meleg kénas források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvízuszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúsz, köszvény, ideg-bőrbajok. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.

Gazdáknak kiválóan fontos !!

Jövedelmüket a mesterséges **Baromfi-tenyésztés** által tetemesen növelhetik. E ólra **legjobbakk a szab.**

PARTMANN-féle CSIBE KELTŐ és NEVELŐGÉPEK, mert **kezelésük egyszerű, hatásuk biztos, olcsók, tartósak.**

Arjegyzékkel és utastással készséggel szolgál a feltaláló és készítő:

PARTMANN JÓZSEF BUDAPEST: 192. V., VÁCI-UT 192.

Olcsó eseh ágytollak

5 kiló uj foszott 12 K; fe-hér, pehelykönnyű 18-24 K; hófehér foszott 30-36 K; szállítás franko utánvéttel. Cseré és visz-szavevés a postai meg-térítésével történhetik.

SACHSEL BERNDEK, Lobes II Pilsen U, p. Csehszág

GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK.

magánjáró lokomobi-lok, használtak, gyá-rilag javítottan, ked-vező fizetési feltéte-lekre szállít

SEIFRIED HUGÓ, BUDAPEST, Katona József-utca 7.

Derüs képek.

Irta: **Maróthi János.**

Kapható 1 koro-náért a kiadóhi-vatalunkban.

Benzin-nyersolaj-és szivógáz-motorok

Motoros eséplő-készletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek. Tessék ár-jegyzéket kérni, ingyen küldjük.

DOBRY ANT, motor- és géppárainak magyar-orosz kizárólagos képviselője.

Kovács Mihály és Társa Budapest, V, Hold-utca 23.

Porszívó készülék eséplőgépre!

A port a gépből kiszívja és 30-40 méterre a levegőbe dobja, úgy, hogy az a cséplőtérrel egészen eltűnik. A munkások por nélkül dolgozhatnak. Portól mentes lesz a szalma és pelyva is, tehát dupla erejű takarmányt ad.

Bővebb leírást ingyen küld

Harfmann Jakob mezőgazdasági géppárá Uj-Verbászról.